

ISSN 2353-8902

2013

{ notes
biblio
teczny

Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego }

spis treści

Aneta Januszko-Szakiel	3	edytorial
Iga Bałos	4	kto ma prawo zdeponować swój tekst w Repozytorium?
Oliwier Sadlik	6	DSpace jako narzędzie implementacji otwartego dostępu na przykładzie Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
Urszula Juszczak	10	publikujesz? pochwal się tym, co robisz – czyli o wdrażaniu modelu open access w Repozytorium Instytucjonalnym Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
Aneta Januszko-Szakiel, Urszula Juszczak	14	eRIKA Repozytorium Instytucjonalne Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego – korzyści i wyzwania
Aneta Dąbek, Justyna Mucha	20	wolontariat w Bibliotece Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
	25	 sprawozdanie Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego za rok 2013
	26	Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w 2013 roku
	34	struktura organizacyjna i pracownicy
	36	gromadzenie zbiorów
	40	opracowanie zbiorów
	41	zintegrowany system biblioteczny Koha
	42	udostępnianie zbiorów
	48	działalność naukowa

Szanowni Czytelnicy,

rok 2013 w Bibliotece Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego zdominowały prace nad realizacją projektu *Repozytorium Dorobku Naukowego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego*. Zadanie utworzenia systemu repozytoryjnego uzyskało dofinansowanie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Działalności Upowszechniającej Naukę. Wybrane zagadnienia (organizacyjne, techniczne oraz prawne) funkcjonowania repozytorium są przedstawione w tekstach autorstwa Igi Bałos, Oliwiera Sadlika i Urszuli Juszczyk.

Istotnym wydarzeniem ubiegłego roku okazało się testowe wdrożenie otwartego oprogramowania do obsługi biblioteki Koha i publiczne udostępnienie bibliotecznego katalogu online w nowym systemie. Pracownicy bibliotek KAAFM oraz Politechniki Krakowskiej podjęli współpracę w zakresie projektu *Przystosowanie i implementacja otwartego systemu bibliotecznego Koha w krakowskich instytucjach bibliotecznych*.

W tegorocznym piśmie zamieszczamy również artykuł na temat prac wolontariackich. Jesteśmy mile zaskoczeni bezinteresownym zaangażowaniem wielu młodych ludzi w bieżące prace naszej Biblioteki. Wolontariuszom Biblioteki KAAFM dedykujemy opracowanie Anety Dąbek i Justyny Muchy.

Ważnym wydarzeniem minionego roku było rozszerzenie współpracy z Centrum NUKAT i uzyskanie przez Iwonę Drabik oraz Anetę Rybak uprawnień do wprowadzania rekordów do Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego oraz szkolenia pracowników macierzystej Biblioteki w zakresie tworzenia rekordów.

życzę przyjemnej lektury

Iga Bałos

kto ma prawo zdeponować swój tekst w Repozytorium?

Od marca 2014 roku funkcjonuje Repozytorium Instytucjonalne Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego (eRIKA). Platforma umożliwia szybki i łatwy dostęp do cyfrowej kolekcji artykułów naukowych autorstwa pracowników Uczelni. Z tekstami można zapoznać się, korzystając z dowolnego komputera podłączonego do Internetu. Umieszczając tekst w darmowym dla użytkowników Repozytorium, autor wpływa na zwiększenie cytowalności publikacji, otwiera dyskusję nad poruszonym w niej problemem, ułatwia nawiązanie kontaktów z innymi naukowcami. Baza buduje także prestiż Uczelni, zbliżając jej infrastrukturę do najlepszych wzorców. Deponowanie tekstów w Repozytorium leży zatem zarówno w interesie rzetelnego badacza i naukowca, jak i samej Uczelni.

Obsługa platformy nie powinna stanowić problemu dla osoby, która korzysta z komputera chociażby w podstawowym zakresie. Zanim jednak przejdzie się do czynności technicznych, należy zweryfikować, czy posiada się uprawnienia do zamieszczenia tekstu w Repozytorium. Kwestia ta, po uwzględnieniu kilku wskazówek, jest równie nieskomplikowana, jak samo przesłanie pliku.

Pracownicy Uczelni, którzy zechcą zdeponować tekst, znajdują się jako jego autorzy w jednej z trzech sytuacji.

Pierwsza to taka, gdy artykuł (lub inny utwór) nie był nigdzie publikowany. Wówczas to do autora należy prawo decydowania o pierwszym udostępnieniu publiczności tekstu oraz o formie rozpowszechniania. Nie ma zatem przeszkód, by doszło do zdeponowania tekstu. Warunki, z którymi użytkownik może zapoznać się na tej stronie przed przesłaniem pliku, nie zakładają wyłączności Repozytorium do rozpowszechniania treści. Oznacza to, że autor może opublikować tekst gdzie indziej, a także wycofać go z bazy za pośrednictwem redaktora Repozytorium. Wymagania takie może postawić wydawnictwo, jeżeli autor zdecyduje się w przyszłości na publikację przez podmiot niezwiązany z KAAFM.

Druga sytuacja dotyczy tekstów, które zostały opublikowane przez Oficynę Wydawniczą AFM. Ze względu na współpracę wydawnictwa z Repozytorium, autor nie potrzebuje żadnych zezwoleń na zdeponowanie tekstu.

Trzecia grupa to przypadki, w których tekst był już opublikowany przez wydawnictwo inne niż Oficyna Wydawnicza AFM. Wówczas możliwość zdeponowania tekstu jest uzależniona od treści umowy zawartej z wydawcą. Powszechnie stosowaną praktyką jest

wymóg, by autor publikacji przeniósł wszystkie autorskie prawa majątkowe lub udzielił licencji wyłącznej na wszystkich znanych w momencie zawierania umowy polach eksploatacji. Oznacza to, iż możliwość rozpowszechnienia tekstu w ramach Repozytorium zależy od woli wydawcy. Warto zaproponować mu kilka opcji współpracy, obejmujących między innymi darmowe udostępnienie wyłącznie fragmentów publikacji, co poszerzy grono nabywców tradycyjnych egzemplarzy. Rozmowy te może prowadzić w imieniu autora zespół Repozytorium. Wystarczy wysłać e-mail na adres repozytorium@afm.edu.pl lub umówić się na spotkanie z redaktorami Repozytorium w Bibliotece.

Należy zwrócić także uwagę na proces podejmowania decyzji o zdeponowaniu tekstów przygotowanych przez więcej niż jednego autora. Jeżeli deponent potrafi wyodrębnić autonomiczny fragment własnego autorstwa, na przykład rozdział, może wówczas samodzielnie podjąć decyzję o zamieszczeniu go w Repozytorium. Należy zatem ustalić, która z trzech wcześniej

opisanych sytuacji ma miejsce i podjąć decyzję. Jeżeli natomiast wkład poszczególnych autorów w powstanie tekstu jest równy i niemożliwe jest wyodrębnienie fragmentów, wszelkie ustalenia muszą być podejmowane za zgodą reszty współtwórców. Także i w tym przypadku można liczyć na pomoc redaktorów Repozytorium.

Niezależnie od przedmiotu badań i tematyki publikowanych artykułów, nadrzędnym celem naukowca powinna być chęć dzielenia się swoimi odkryciami i przemyśleniami z resztą społeczeństwa. Ono – w odpowiedzi – może je podzielać lub krytykować i dopiero taki obieg informacji przyczynia się do rozwoju nauki. Nie ma dzisiaj do tego lepszego narzędzia niż cyfrowe biblioteki dostępne przez Internet. Repozytorium umożliwia współtworzenie jednej z pierwszych tego typu platform udostępnianych przez polskie uczelnie. Warto podkreślić, że prawo nie stanowi barier nie do pokonania dla autorów rozumiejących znaczenie tego typu rozwiązań. Autorzy, eRIKA czeka na Wasze teksty!

Oliwier Sadlik

DSpace jako narzędzie implementacji otwartego dostępu na przykładzie Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

idea powstania Repozytorium KAAFM

Wiedza jest dobrem nietypowym. Raz tworzona nie wymaga ponownego wytworzenia. Może być wykorzystywana jednocześnie przez wielu użytkowników bez straty na wartości, a w wielu przypadkach dopiero jej wykorzystanie nadaje jej prawdziwą wartość. Znaczenie dostępności wiedzy dla rozwoju nauki od zawsze było faktem niepodważalnym. Nabiera ono szczególnej rangi dzięki możliwościom, które stwarza technologiczna transformacja nauki. Wzrost znaczenia wiedzy pociąga za sobą dylematy związane z jej efektywnym wykorzystaniem. Istniejące mechanizmy ograniczania bądź zamykania dostępu do wiedzy powinny zostać zbalansowane mechanizmami dystrybucji produkowanej wiedzy. Jednym z takich mechanizmów jest ruch Open Access, propagujący udostępnianie materiałów o charakterze naukowym szerokiej grupie odbiorców. Ruch OA zakłada umieszczanie utworów i publikacji w Internecie bez ograniczeń technicznych, finansowych i prawnych, przy założeniu, że korzystanie z nich będzie wynikało z przepisów prawa autorskiego o dozwolonym użytku lub za dodatkową zgodą w postaci wolnych licencji Creative Commons.

Mając na uwadze ideę upowszechniania wiedzy i nauki, w lutym 2013 roku Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako jedna

z nielicznych w kraju przystąpiła do realizacji projektu mającego na celu stworzenie repozytorium uczelnianego – cyfrowej kolekcji dokumentów stanowiących świadectwo naukowej, badawczej oraz dydaktycznej działalności pracowników KAAFM. Przedsięwzięcie zostało dofinansowane ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w ramach Działalności Upowszechniającej Naukę.

Otwarte repozytoria instytucjonalne są w Polsce wciąż bardzo słabo rozwinięte. W Directory of Open Access Repositories zarejestrowanych jest obecnie 85 polskich repozytoriów, a w Registry of Open Access Repositories – 113, ale większość z nich to w rzeczywistości nie repozytoria, a biblioteki cyfrowe. Biblioteki cyfrowe – w przeciwieństwie do repozytoriów – nie umożliwiają autorom samoarchiwizacji materiałów naukowych. Opierają się na digitalizacji treści istniejących pierwotnie w wersji papierowej oraz zawierają w większości utwory znajdujące się w domenie publicznej.

Na rynku dostępna jest cała gama programów przeznaczonych do budowy różnego typu repozytoriów. Większość z nich została udostępniona na zasadzie otwartego kodu źródłowego (open source). Ponad połowa repozytoriów indeksowanych w bazie OpenDOAR wyko-

wybór i dostosowanie oprogramowania

rzystuje wolne oprogramowanie: DSpace (42%) oraz EPrints (26%). Oprogramowanie to rozwijane jest dzięki instytucjonalnemu oraz finansowemu wsparciu organizacji akademickich i non-profit. Organizacją wspierającą rozwój platformy DSpace jest założona w 2007 roku przez Hewlett-Packard oraz Massachusetts Institute of Technology DSpace Foundation.

Doboru oprogramowania dokonuje się, mając na uwadze szereg czynników, między innymi: typ instytucji wdrażającej, potrzeby użytkowników, rodzaj zasobów i koszty utworzenia repozytorium. Istotne są również ich łatwe przystosowanie do indywidualnych oczekiwań oraz twórcze wykorzystanie zarówno do celów komercyjnych, jak i niekomercyjnych. W przypadku Repozytorium Instytucjonalnego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego kryteriami decydującymi o wyborze były przede wszystkim: bezpłatna licencja, łatwość adaptacji na potrzeby Uczelni oraz popularność oprogramowania (gwarantująca szerokie wsparcie społeczności i perspektywy jego dalszego rozwoju). Wybór padł na wiodące oprogramowanie repozytoryjne – DSpace.

DSpace został udostępniony na licencji BSD zgodnej z zasadami Wolnego Oprogramowania, zezwalającej na dowolne modyfikacje kodu źródłowego. Dzięki temu oprogramowanie mogło zostać dostosowane do potrzeb KAAFM zgodnie z możliwościami technicznymi i wymaganiami wizerunkowymi, organizacyjnymi oraz prawnymi. Projektując interfejs strony internetowej Repozytorium KAAFM, starano się zachować spójność ze stroną główną Uczelni i jej podstronami w zakresie funkcjonalności i wyglądu. Interfejs został podzielony na trzy części:

- część informacyjną – w postaci paska zakładek zawierającego między innymi: informacje o projekcie, regulamin, instrukcję deponowania, aspekty prawne i dane kontaktowe;

- część nawigacyjną – umożliwiającą przeglądanie i przeszukiwanie zbiorów i kolekcji;
- część główną – pozwalającą zapoznać się z udostępnionymi materiałami.

Planowane jest dodanie nowych zakładek informacyjnych (między innymi zawierających porady dotyczące wyszukiwania zaawansowanego) i funkcjonalności (przykładowo: możliwość komentowania zamieszczonych materiałów).

Hierarchiczna struktura zbiorów (communities) Repozytorium KAAFM jest odzwierciedleniem struktury organizacyjnej Uczelni. Na jedenaście udostępnionych zbiorów składa się dorobek sześciu wydziałów, Biblioteki, Oficyny Wydawniczej AFM oraz jednostek międzywydziałowych (Studium Informatyki, Studium Języków Obcych i Studium Wychowania Fizycznego) KAAFM. Dodatkowo w każdym z wymienionych zbiorów znajdują się kolekcje (collections) w postaci artykułów naukowych, książek (bądź ich fragmentów), materiałów konferencyjnych oraz nagrodzonych prac dyplomowych. Założono również deponowanie rozpraw doktorskich. W ramach jednego zbioru można stworzyć nieograniczoną liczbę podzbiorów oraz kolekcji. Z kolei każda kolekcja może zawierać nieograniczoną liczbę pozycji.

Osobami uprawnionymi do deponowania materiałów są pracownicy naukowcy, doktoranci, autorzy nagrodzonych prac dyplomowych oraz pracownicy administracyjni KAAFM, posiadający konto pocztowe w domenie @afm.edu.pl. Przewidziano dwa sposoby deponowania. Zalecaną formą jest autoarchiwizacja (self-archiving), polegająca na samodzielny deponowaniu utworu przez autora. Nadanie odpowiednich metadanych i formatu dokumentowi może również przejąć redaktor repozytorium, wówczas mamy do czynienia z pośrednim umieszczeniem pracy w zasobach cyfrowych (mediated deposit).

deponowanie

Proces deponowania jest intuicyjny i składa się z siedmiu kroków. Nawet początkującemu użytkownikowi nie powinien zająć więcej niż 15 minut. Weryfikacja zdeponowanej pracy trwa nie dłużej niż 2 dni robocze. W przypadku braku zastrzeżeń redaktorów zdeponowana pozycja jest dostępna w zbiorach Repozytorium niemal natychmiast po jej zatwierdzeniu. DSpace umożliwia zarchiwizowanie dokumentów w ponad dwudziestu różnych formatach – najpopularniejszym z nich jest PDF. Warto przy tym zaznaczyć, iż do zdeponowanej pozycji zostaje automatycznie przypisany stały, unikalny adres URL (Uniform Resource Locator). Oznacza to, że adres nie ulegnie zmianie, nawet gdy system zostanie przeniesiony lub dokonane zostaną w nim jakiegokolwiek zmiany. Poszczególne identyfikatory rejestrowane są w Handle System – wszechstronnym systemie przydzielającym i zarządzającym stałymi identyfikatorami dla obiektów cyfrowych oraz innych źródeł internetowych. Takie rozwiązanie gwarantuje integralność zasobów zgromadzonych w Repozytorium.

przeglądanie i wyszukiwanie

O ile deponować mogą jedynie uprawnione osoby, o tyle – zgodnie z założeniami ruchu OA – dostęp do zasobów Repozytorium KAAFm jest otwarty dla wszystkich. DSpace umożliwia przeglądanie zdeponowanych prac według porządku alfabetycznego, nie tylko na poziomie całego Repozytorium, ale i poszczególnych zbiorów oraz kolekcji. Możliwe jest przeglądanie alfabetycznej listy tytułów, listy autorów, słów kluczowych oraz tematów (dziedzin) reprezentowanych w Repozytorium. Dostępne jest również przeglądanie chronologiczne, według daty dodania bądź daty wydania publikacji.

DSpace korzysta z wyszukiwarki o nazwie Lucene – nieskomplikowanej, a zarazem niezwykle wydajnej, umożliwiającej zarówno proste, jak i zaawansowane wyszukiwanie. Możliwości programu wykraczają poza standardowe wyszukiwanie w polach tytułu, autora,

słów kluczowych czy abstraktu. Słowo wpisane w wyszukiwarce będzie wyszukiwane również w pełnych tekstach wszystkich zarchiwizowanych dokumentów. Lucene posiada kilka przydatnych funkcji, jak chociażby *Stop Words*, dzięki czemu wyszukiwarka automatycznie ignoruje słowa, które nie wnoszą żadnej wartości do treści (obecnie ignoruje wyłącznie angielskie słowa). Wyszukiwarka umożliwia również zastosowanie podstawowych operatorów logicznych Boole'a (AND, OR i NOT), pozwalających na precyzowanie (zawężanie lub rozszerzanie) wyników wyszukiwania.

Pisząc o wyszukiwaniu w szerszym kontekście, warto zaznaczyć, iż DSpace jest oprogramowaniem kompatybilnym z Open Archives Initiative-Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH). Dzięki temu zasoby zgromadzone w Repozytorium KAAFm indeksowane są przez czołowe wyszukiwarki internetowe (Google, Bing, Yahoo). Dotarcie do prac zgromadzonych w Repozytorium staje się prostsze i efektywniejsze. Pełny, otwarty dostęp do treści ułatwia ich rozpowszechnianie oraz zapewnia większą pobieralność i oglądalność. Mimo że statystyki te stawia się na drugim planie, mają one duże znaczenie dla samych autorów i użytkowników.

Fakt, iż najważniejsze platformy software'owe posiadają status wolnego oprogramowania, w znaczący sposób ogranicza koszty utworzenia repozytorium, pozwalając jednocześnie na ich łatwe przystosowanie do indywidualnych oczekiwań i twórcze wykorzystanie zarówno do celów komercyjnych, jak i niekomercyjnych.

Zgodnie z opinią twórców oraz propagatorów idei otwartego dostępu w nauce repozytoria są elementem strategii marketingowej uczelni i narzędziem promującym naukę. W praktyce dotyczy to krajów z rozwiniętą siecią instytucjonalnych archiwów cyfrowych – USA, Australia, Anglia, Niemcy. W Polsce wciąż niewielka ich liczba powoduje marginalizację tego zjawiska.

podsumowanie

Niwelując bariery w dostępie do wiedzy (głównie związane z prawami autorskimi), repozytoria zwiększają skuteczność wyszukiwania, rozpowszechniania i w rezultacie oddziaływania publikacji naukowych. Powodują, że instytucja, badacz czy konkretne odkrycie naukowe są

bardziej zauważalne, doceniane oraz wykorzystywane nie tylko przez środowisko naukowe, ale też przez społeczeństwo i gospodarkę. I właśnie instytucjom i naukowcom, a w szerszym znaczeniu nauce, przynoszą największą korzyść.

bibliografia

1. CROW, Raym. *A Guide to Institutional Repository Software*. New York 2004.
2. DRABIK, Iwona, KOPACZKA, Rafał, SZCZUDŁO, Ilona. Przystosowanie i implementacja otwartego systemu bibliotecznego Koha. W: *Biuletyn EBIB* [online]. 2014, nr 2 [dostęp 14 kwietnia 2014]. Dostępny w Internecie: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/227/395>.
3. KARWASIŃSKA, Emilia, RYCHLIK, Małgorzata. Model i etapy tworzenia repozytorium instytucjonalnego na podstawie badań własnych i doświadczeń bibliotek zagranicznych. W: *Informacja dla nauki a świat zasobów cyfrowych*. Red. Halina Ganińska. Poznań 2008, s. 10-20.
4. NIEZGÓDKA, Marek i inni. *Wdrożenie i promocja otwartego dostępu do treści naukowych i edukacyjnych*. Warszawa 2011.
5. SZPROT, Jakub. Otwieranie nauki w Polsce. W: *Materiały konferencyjne EBIB nr 22* [online]. Toruń: Stowarzyszenie EBIB, 2012 [dostęp 14 kwietnia 2014]. Dostępny w Internecie: http://www.nowyebib.info/images/stories/Mat_konferencyjne/22/konf_0a_szprot_pl_.pdf.
6. WOŹNIAK, Barbara. Repozytorium instytucjonalne uczelni wyższych jako forma promocji nauki. W: *Biblioteka, książka, informacja i Internet 2010*. Red. Zbigniew Osiński. Lublin 2010, s. 64-76.

Urszula Juszczak

publikujesz? pochwal się tym, co robisz – czyli o wdrażaniu modelu open access w Repozytorium Instytucjonalnym Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

założenia organizacyjne

Na podstawie głównych założeń organizacyjnych i możliwości, jakie daje system DSpace, 12 lipca 2013 roku zostało wydane *Zarządzenie Rektora Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego nr 27/2013*, wyznaczające zasady gromadzenia, udostępniania oraz politykę bezpieczeństwa zasobów naukowych w Repozytorium KAAFM. Przyjęto, iż kolekcja będzie stanowić nie tylko archiwum trwale zabezpieczające obiekty cyfrowe, ale przede wszystkim bazę dokumentów będących własnością intelektualną pracowników KAAFM. Znajdować się w niej mają zarówno prace niepoddawane wcześniejszej recenzji wydawniczej, jak i te opublikowane, a także inne materiały związane z działalnością Uczelni. W przyszłości Repozytorium KAAFM ma stać się świadectwem naukowej, badawczej i dydaktycznej działalności kadry naukowej. W ramach idei ruchu OA, propagującej między innymi umieszczanie w Internecie publikacji bez ograniczeń technicznych, w Repozytorium KAAFM zostaną udostępnione pełne treści zdeponowanych materiałów. Ich wykorzystanie możliwe jest jedynie w niekomercyjnym charakterze. Wśród kolekcji cyfrowych dokumentów znajdują się zapowiedzi wydawnicze uzupełnione o dane bibliograficzne i spisy treści przyszłych publikacji. Redaktorzy Repozytorium KAAFM zakładają także możliwość szybkiego publikowania, pozwalającego pracownikom naukowym

deponować autorskie teksty przed recenzją (pre-printy), przyspieszając tym samym gromadzenie nieformalnych recenzji na ich temat oraz inicjując procesy komunikacji naukowej. Założenie to potwierdza zdanie biochemika Billa Hookera: „Nigdy nie miałem pomysłu, którego nie można byłoby ulepszyć dzięki opowiedzeniu o nim możliwie największej liczbie ludzi – i nie sądzę, żeby ktoś kiedykolwiek takowy miał” [Hooker, 2006].

Istotną kwestię dla otwierania zasobów naukowych stanowią rozbieżności legislacyjne. Międzynarodowa infrastruktura prawna dla otwartej nauki wciąż jeszcze pozostaje nieujednolicona. W związku z tym przyjmowane w repozytoriach instytucjonalnych rozwiązania prawne są specyficzne dla każdego typu zasobu i zależą od środowiska, dziedziny oraz dostępności narzędzi prawnych. Władze uczelni i administratorzy cyfrowych kolekcji najczęściej wykorzystują wolne licencje Creative Commons, uwzględniające właściwe dla danego kraju przepisy prawa autorskiego. Licencje CC zastępują zwykle spotykany model *Wszystkie prawa zastrzeżone* zapisem *Pewne prawa zastrzeżone*, oferując jednocześnie warunki licencyjne – mniej lub bardziej restrykcyjne. Dzięki nim autor może samodzielnie określać zasady, na których chce dzielić się swoją twórczo-

kwestie legislacyjne

cią z innymi [Siewicz, 2012]. W Repozytorium KAAFM, na mocy wspomnianego już zarządzenia, zastosowanie znalazły dwie opcje: dla pracowników etatowych (publikujących utwory powstałe w ramach wykonywania obowiązków wynikających ze stosunku pracy) przeznaczone są wszystkie, objęte międzynarodowym projektem, wolne licencje CC; natomiast dla pracowników spoza Uczelni, ale publikujących w Oficynie Wydawniczej AFM lub poza nią, opracowana została licencja KA (jej wzór stanowi załącznik nr 1 do wymienionego zarządzenia).

promocja

Po dopełnieniu formalności we wrześniu 2013 roku udostępniono wersję testową Repozytorium KAAFM. Wkrótce potem rozpoczęły się spotkania, na których władzom Uczelni oraz pracownikom naukowym zaprezentowano funkcjonalności systemu. Były to prezentacje podczas posiedzeń: Rady Bibliotecznej, Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Rad Wydziałowych. U uruchomieniu Repozytorium towarzyszyła kampania informacyjna, obejmująca między innymi: notkę prasową w uczelnianym czasopiśmie *U Frycza*, dystrybucję ulotek newslettery z aktualnościami dotyczącymi działalności Repozytorium. Zaplanowano również cykl szkoleń adresowany do pracowników naukowych KAAFM, przybliżający zagadnienia związane z ruchem OA, ideą tworzenia repozytoriów instytucjonalnych, korzyściami płynącymi z deponowania (zarówno dla autorów publikacji, jak i dla uczelni oraz studentów). Część warsztatowa szkoleń, oprócz prezentacji systemu, zakłada też symulację deponowania oraz dyskusję dotyczącą aspektów prawnych. Na potrzeby szkoleń opracowano *Poradnik dla autorów* oraz *Instrukcję deponowania* – materiały zawierające najważniejsze informacje, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania i porady pozwalające na szybkie zapoznanie się z systemem. Na luty 2014 roku przewidziano zakończenie wdrożenia systemu i udostępnienie finalnej wersji strony www Repozytorium KAAFM.

„Po trzydziestu latach od pojawienia się poczty elektronicznej, Internet w końcu wydaje się realizować pokładane w nim nadzieje bycia międzynarodową platformą konwersacji, wymiany myśli, twórczości i informacji. Użyteczność tej platformy skusiła także wielu uczonych. Tradycyjne formy komunikacji naukowej sprowadzały się do konferencji oraz recenzowanych artykułów – Internet zaoferował kanały, które są bardziej otwarte, transparentne, znacznie szybsze i zachęcały do współpracy” [Szczęsny, 2013]. Samo stworzenie cyfrowej kolekcji materiałów naukowych w systemie repozytoryjnym nie jest zatem ostatecznym zadaniem. Kolejnym krokiem jest zwiększenie jego widoczności w Internecie, za sprawą optymalizacji systemu pod kątem współpracy z wyszukiwarkami specjalistycznymi typu Google Scholar czy BASE, a także udostępnienia danych dla multiwyszukiwarek typu OpenSearch czy też spełnienia wymogów formalnych i technicznych, pozwalających na wymianę informacji w agregatorach danych. Nieodzowne staje się wykorzystanie w tym celu protokołu OAI-PMH (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting) lub postaci pliku XML [Kurs..., b.r.]. Dzięki przyjęciu takiego modelu Repozytorium KAAFM jest w stanie zaistnieć w dużych serwisach typu OpenDOAR (Directory of Open Access Repositories), ROAR (Registry of Open Access Repositories) czy Driver (Digital Repository Infrastructure Vision for European Research). Niezwykle istotną funkcją repozytorium jest właśnie jego interoperacyjność, dająca możliwość eksportowania ważnych danych do zewnętrznych systemów, a tym samym ułatwia wyszukiwanie ich na różnych poziomach w międzynarodowych projektach. Repozytorium KAAFM staje się więc jednym z istotniejszych narzędzi ułatwiających pracownikom naukowym zaistnienie nie tylko w lokalnym środowisku naukowym, ale także na arenie ogólnokrajowej czy nawet międzynarodowej. Upowszechnianie w Internecie wyników pracy przez ludzi nauki staje się już obligatoryjną formą aktywności zawodowej, ma

otwieranie polskich zasobów

ona przełożenie na możliwość dotarcia do szerszej grupy odbiorców, wzrost liczby cytowań, zwiększenie widoczności i poczytności publikacji czy też na podniesienie prestiżu jednostki naukowej. Deponowanie dokumentów w repozytoriach instytucjonalnych ma także swoje praktyczne zastosowanie dla pracowników naukowych – ułatwia zarządzanie swoimi dokumentami i tworzenie prywatnej bazy autorskich zasobów edukacyjnych.

W ciągu dekady na różnych szczeblach związanych z nauką toczy się dyskusja dotycząca potrzeby otwierania polskich zasobów wydawniczych oraz polityki otwartego dostępu do publikacji wydawanych przez komercyjne podmioty. Być może w perspektywie czasu wypracowane zostanie rozwiązanie na poziomie liczących się instytucji, może nawet na poziomie krajowym. Zapowiedzią tych zmian wydaje się wspólne stanowisko PAN i KRASP z lipca 2013 roku „W sprawie zasad otwartego dostępu do treści publikacji naukowych i edukacyjnych” [Stanowisko..., b.r.]. Jego 3 punkt stanowi: „Jako preferowany kierunek wdrażania modeli OA należy przyjąć tryb repozytoryjny, przy równoczesnym rekomendowaniu autorom publikacji stosowania zasady udzielania niewyłącznych licencji wydawniczych. Niezbędne jest w związku z tym podjęcie skoordynowanych działań prowadzących do wdrożenia w Polsce spójnego systemu rozwiązań repozytoryjnych, służącego podnoszeniu widoczności powstałych w Polsce publikacji, a w przyszłości dalszego rozwoju zakresu stosowania modeli otwartych w nauce i edukacji” [Stanowisko..., b.r.]. W oczekiwaniu na wprowadzenie zmian w tradycyjnym obiegu publikacji naukowych coraz popularniejszym zjawiskiem jest tworzenie przez badaczy blogów będących platformą wymiany myśli i wyników pracy. Jak stwierdziła Inna Kouper: „Naukowiec aktywny online powinien też zajmować publiczne stanowisko wobec ważnych społecznie kwestii, które dotyczą jego zainteresowań badawczych”

[Wolne licencje w nauce, 2013]. Blogi naukowe ewoluowały z uczelnianych stron, na których zamieszczano informacje na temat rozwoju pracy badawczej, publikowano zestawienia bibliograficzne czy relacje z konferencji. Mamy zatem do czynienia z wartościowym uzupełnieniem tradycyjnego modelu obiegu wiedzy, opartego głównie na publikacjach drukowanych. Interesującą odpowiedzią na pytanie, z jakim skutkiem odbywa się upublicznianie wyników pracy naukowej w Internecie, udziela na swoim blogu Emanuel Kulczycki, który zdecydował się oprócz wersji drukowanej udostępnić swoją publikację „Teoretyzowanie komunikacji” w formie darmowego e-booka w kilku serwisach. Po upływie stosunkowo krótkiego czasu efekty były co najmniej zadowalające – „książka została pobrana lub przeglądana ponad 1500 razy w ciągu miesiąca. Oprócz tego, dzięki informacji o książce na blogu pierwsze zamówienia u Wydawcy pojawiły się już tego samego dnia, co informacja o książce” [Kulczycki, 2012].

bibliografia

1. HOFMOKL, Justyna i inni. *Przewodnik po otwartej nauce* [online]. Warszawa: ICM UW, 2009 [dostęp 12 grudnia 2012]. Dostępny w Internecie: <http://otwartanauka.pl/wp-content/uploads/2010/01/przewodnik-po-otwartej-nauce.pdf>.
2. HOOKER, Bill. The Future of Science is Open. Part 1: Open Access. W: *3 Quarks Daily* [online]. 30 October 2006 [dostęp 4 kwietnia 2014]. Dostępny w Internecie: http://3quarksdaily.blogspot.com/2006/10/the_future_of_s_1.html.
3. KOZIERSKI, Piotr i inni. *Open Access*. Analiza zjawiska z punktu widzenia polskiego naukowca [online]. Poznań – Kraków: Impuls, 2013 [dostęp 4 marca 2014]. Dostępny w Internecie: <http://www.depot.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/2513/Open%20Access.pdf>.
4. KULCZYCKI, Emanuel. Czy warto było udostępnić książkę na licencji CC? W: *Warsztat badacza* [online]. 11 kwietnia 2012 [dostęp 30 marca 2014]. Dostępny w Internecie: http://ekulczycki.pl/teoria_komunikacji/czy-warto-bylo-udostepnic-ksiazke-na-licencji-cc.
5. Kurs „Repozytoria cyfrowe dla małych instytucji kultury”. W: *Federacja Bibliotek Cyfrowych* [online]. [dostęp 15 marca 2014]. Dostępny w Internecie: <http://fbc.pionier.net.pl/owoc/dl-info?id=elearning>.
6. NIEZGÓDKA, Marek i inni. *Wdrożenie i promocja otwartego dostępu do treści naukowych i edukacyjnych*. Praktyki światowe a specyfika polska. Przewidywane koszty, narzędzia, zalety i wady [online]. Warszawa: ICM, 2011 [dostęp 5 stycznia 2013]. Dostępny w Internecie: http://www.pte.pl/pliki/pdf/OA_ICM_Wdrozenie_i_promocja_otwartego_dostepu_do_tresci_naukowych.pdf.
7. SIEWICZ, Krzysztof. *Otwarty dostęp do publikacji naukowych*. Kwestie prawne [online]. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2012 [dostęp 4 stycznia 2013]. Dostępny w Internecie: http://repozytorium.ceon.pl/bitstream/handle/123456789/335/K_Siewicz_Otwarty_dostep_do_publicacji_naukowych.pdf?sequence=4.
8. Stanowisko Prezydium KRASP i Prezydium PAN z dnia 5 lipca 2013 r. w sprawie zasad otwartego dostępu do treści publikacji naukowych i edukacyjnych. W: *Polska Akademia Nauk* [online]. [dostęp 15 listopada 2013]. Dostępny w Internecie: http://www.aktualnosci.pan.pl/images/stories/pliki/2013/Wiadomo%25C5%259Bci_biez/stanowisko_KRASP-PAN_open_access.pdf.
9. SZCZĘŚNY, Paweł. *Otwarta nauka czyli dobre praktyki uczonych* [online]. Toruń: Stowarzyszenie EBIB, 2013 [dostęp 20 stycznia 2014]. Dostępny w Internecie: http://open.ebib.pl/ojs/index.php/wydawnictwa_zwarte/article/view/113/204.
10. *Wolne licencje w nauce*. Instrukcja [online]. Red. Klaudia Grabowska, Kamil Śliwowski. Biblioteka Otwartej Nauki, 2013 [dostęp 15 grudnia 2013]. Dostępny w Internecie: http://ngoteka.pl/bitstream/id/509/Wolne%20licencje%20w%20nauce_Instrukcja.pdf.

Aneta Januszko-Szakiel, Urszula Juszczyk
eRIKA Repozytorium Instytucjonalne Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza
Modrzewskiego – korzyści i wyzwania

Implementacja systemu repozytoryjnego w uczelniach wyższych, z jednej strony rodzi szanse dla promocji publikacyjnego dorobku akademickiej społeczności i budowania prestiżu uczelni, z drugiej stawia twórców repozytorium przed wyzwaniem rozwijania kolekcji i systematycznego pozyskiwania zasobu.

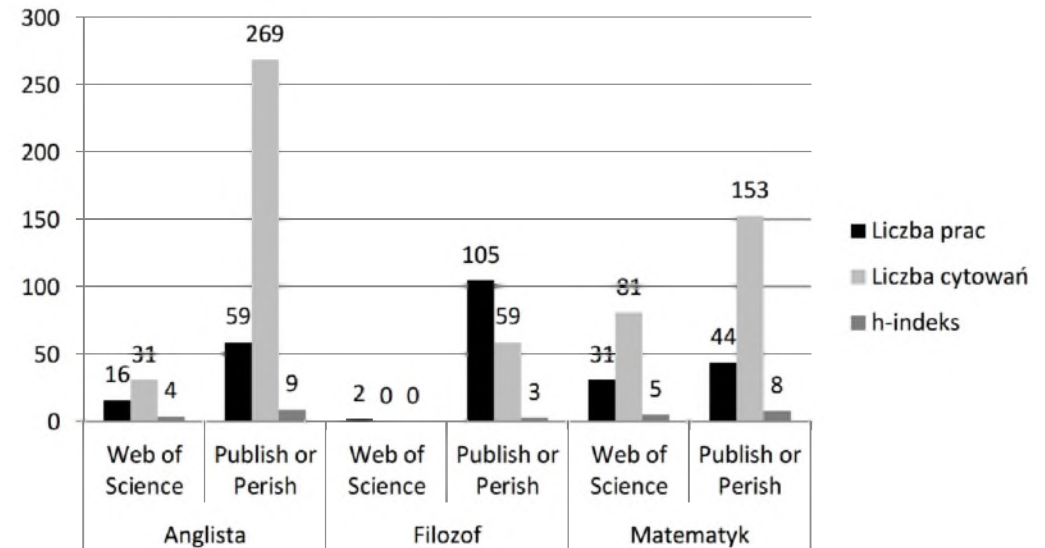
Twórcy repozytoriów instytucjonalnych podkreślają, że sama implementacja systemu repozytoryjnego nie wystarczy. Kolejnym krokiem w kierunku zapewnienia zrównoważonego rozwoju kolekcji dokumentów powinno być opracowanie strategii promocji repozytorium wśród pracowników naukowych uczelni [Rychlik, Karwasińska, 2011a]. Warto wskazać korzyści, które wynikają ze składowania i otwartego udostępniania dorobku publikacyjnego w repozytorium. Rozpowszechnianie własnych prac w modelu open access umożliwia innym naukowcom i badaczom czytanie oraz cytowanie treści [Foster, Gibbons, 2005]. Czynnikiem decydującym o współtworzeniu repozytorium przez pracowników naukowych jest korzystanie z repozytorium – użytecznego narzędzia w pracy naukowej. „Przede wszystkim ma się do dyspozycji umieszczone tam swoje artykuły i teksty naukowe wraz z ich dokładnym opisem bibliograficznym; unika się tym samym kłopotliwego nieraz poszukiwania – w celu przywołania czy zacytowania

– swoich prac naukowych opublikowanych przed laty w pracach zbiorowych i czasopismach, które akurat w trakcie kolejnych domowych remontów gdzieś się zapodziały lub znajdują się nie w tym, co należy miejscu i trzeba wiele czasu aby je odnaleźć; dostęp do swoich tekstów naukowych umieszczonych w wirtualnej przestrzeni jest możliwy z każdego miejsca geograficznego w Polsce i w świecie (musi być tylko zapewniony dostęp do komputera); ułatwiona zostaje wymiana myśli naukowej, gdyż pytany czasem o swoje publikacje lub cytowane w nich inne prace nie muszą ich kserować, wręczać osobiście lub wysyłać tradycyjną pocztą, lecz wystarczy, że podam linki do swoich tekstów; ostatnią wreszcie zaletą idei otwartego Repozytorium jest możliwość popularyzacji swoich tekstów, które są w ten sposób dostępne dla każdego znającego język polski i/lub angielski w Polsce i na świecie; narzędzia statystyczne, w które zaopatrzone jest repozytorium uniwersyteckie pozwala śledzić zainteresowanie danym artykułem naukowym (wyrażające się w liczbie „ściągnięć” lub „wejść”) w dowolnym okresie czasu” [Rychlik, Karwasińska, 2011a].

Nie sposób pominąć roli repozytoriów w zwiększaniu widoczności dorobku oraz wpływu na wyniki cytowań. Powszechnie stosowanym narzędziem do analizy

cytowań dorobku publikacyjnego jest bezpłatny program Publish or Perish (Publikuj albo Przepadnieś). Publish or Perish czerpie dane bezpośrednio z Google Scholar i na tej podstawie automatycznie wylicza wiele wskaźników dla Author Impact i Journal Impact [Informacje dla pracowników, 2011]. Jednak podstawą wszelkich wyliczeń są treści indeksowane w Google Scholar. Można na przykład udostępnić dokument na stronie domowej, jednak doświadczenia pokazują, że przynosi to różne skutki: „kiedy sami chcemy zgłosić do Google Scholar jakiś artykuł zamieszczony na swojej stronie domowej, to nie zawsze się to udaje. Przerabiałem to wielokrotnie – Google Scholar czasami od razu „załapie”, czasami zajmuje to kilka miesięcy, czasami materiał nie jest w ogóle uwzględniany. Dlatego repozytoria są tak dobrym rozwiązaniem. Zamieściłem już w repozytorium wiele materiałów i za każdym razem w Google Scholar materiały były widoczne już po 7-10 dniach! To jest naprawdę bardzo szybko. I co ważne, dzięki odpowiednim metatagom wszystko jest „na swoim miejscu” – to znaczy poprawnie jest zdefiniowany autor, słowa kluczowe. Jeśli naukowcy i osoby zarządzające uczelniami wyższymi chcą zwiększyć widoczność dorobku kadry, ich indeksy Hirscha i liczbę cytowań, to powinni zakładać i rozwijać repozytoria instytucjonalne” [Kulczycki, 2012a].

Mechanizmy powszechnie stosowane w repozytoriach (Open Access Initiative Protocol for Metadata Harvesting) sprawiają, że zdeponowane dokumenty są sprawnie indeksowane przez zewnętrzne serwisy sieciowe (Google, Yahoo, Google Scholar, OAIster, Driver, ROAR, DART-Europe, Federacja Bibliotek Cyfrowych). Tym samym efekty prac naukowo-badawczych zyskują szansę na szerszy odbiór [Karwasińska, Rychlik, 2011b, s. 116]. Ma to szczególne znaczenie dla naukowców zajmujących się humanistyką i naukami społecznymi. Różnice bibliometryczne widać na wykresie [Rychlik, 2013].

Deponowanie treści w repozytoriach i ich widoczność w Google Scholar zwiększają również szanse na pozyskanie grantów z Narodowego Centrum Nauki. Do 2012 roku oficjalnym źródłem indeksu Hirscha i liczby cytowań dla NCN była baza Web of Science, dyskryminująca humanistów. Dopuszczenie przez NCN podawania we wnioskach grantowych łącznej liczby cytowań oraz indeksu H na podstawie Web of Science lub Publish or Perish ma ogromne znaczenie szczególnie dla humanistów. W dokumentacji konkursowej z 15 czerwca 2012 roku NCN zawarł informację, że: „dla paneli HS (nauki humanistyczne i społeczne) należy podać łączną liczbę cytowań wszystkich dotychczasowych publikacji bez autocytowań oraz indeks H (źródło: Web of Science lub Publish or Perish)” [Kulczycki 2012b].

Upowszechnienie wyników prac naukowo-badawczych w repozytorium przekłada się również na korzystniejszą ocenę parametryczną uczelni. Małgorzata Rychlik

Wykres 1. Porównanie liczby prac, liczby cytowań oraz indeksu Hirscha dla baz Web of Science i Publish or Perish (dane z 16 września 2013). [Rychlik, 2013]

podkreśla, że im większa widoczność dorobku i potencjalnie więcej cytowań mają pracownicy naukowcy, tym ocena jest wyższa. Znaczenie ma jednak nie tylko upowszechnienie pojedynczych prac naukowców. Autorka zauważa, że coraz istotniejsze jest uczynienie z repozytorium uczelnianego platformy lub quasi-platformy wydawniczej do prezentowania zawartości uczelnianych czasopism naukowych. Jest to o tyle istotne, iż Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w komunikacie w sprawie kryteriów i trybu oceny czasopism naukowych podało, iż czasopisma nieposiadające współczynnika wpływu Impact Factor (czasopisma z listy B) w pierwszym etapie są oceniane według następujących kryteriów: „posiadanie przez czasopismo czynnej i aktualnej strony internetowej zawierającej co najmniej następujące informacje o czasopiśmie naukowym: tytuł, numer ISSN, wykaz członków rady naukowej, informacje dla autorów, informacje dotyczące procedur obowiązujących w czasopiśmie oraz informacje dotyczące redakcji czasopism”. Zatem w interesie uczelni leży publikowanie czasopism naukowych w Internecie, a repozytoria mogą być w tym pomocne. Rychlik podkreśla również wpływ repozytoriów na widoczność uczelni w rankingach Ranking Web of Universities oraz Ranking Web od Repositories. Wiodące uniwersytety mają repozytoria zajmujące wysokie miejsca w rankingu repozytoriów. Decydujący wpływ na miejsce w tychże rankingach ma polityka obligatoryjnej archiwizacji prac [Rychlik, 2013].

Właściwie wszystkie repozytoria sygnalizują problem z systematycznym napływem prac [Westrienen, Lynch, 2005]. Obligatoryjność deponowania jest uznawana za najefektywniejszą metodę systematycznego zapełniania repozytorium. Wyniki badań pokazują, że w instytucjach, w których autoarchiwizacja jest wymogiem, aż 80% pracowników naukowych samodzielnie deponuje swoje prace [Swan, Brown, 2004; Rychlik, Karwasińska, 2011a]. Natomiast w przypadku fakultatywności deponowania

– do repozytorium trafia jedynie około 15% dorobku naukowego [Sale, 2006; Rychlik, Karwasińska, 2011a]. Po wprowadzeniu obowiązkowej archiwizacji na Uniwersytecie w Liège, w ciągu roku liczba prac zwiększyła się z niecałego tysiąca do 14 tysięcy [Rentier, 2010; Rychlik, Karwasińska, 2011a]. Terminem otwarty mandat określa się nałożenie przez władze jednostki naukowej zobowiązania, aby wszystkie powstające w ramach jednostki publikacje były rozpowszechniane w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym oraz miał możliwość nieodpłatnego i nieograniczonego technicznie korzystania z nich zgodnie z właściwymi przepisami o dozwolonym użytku lub o innych wyjątkach przewidzianych w przepisach prawa [Siewicz, b.r.].

Wprowadzenie otwartego mandatu wobec publikacji naukowych powstających w ramach jednostki naukowej może zostać uwzględnione w „Regulaminie nabywania, korzystania i ochrony własności intelektualnej” (wydawany na podstawie art. 86c ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym Dz.U. nr 164, poz. 1365 z późn. zm.). Potrzebne jest przyjęcie następujących założeń:

- „wobec osób zatrudnionych przez jednostkę naukową na umowę inną niż umowa o pracę: wprowadzenie wymogu przenoszenia autorskich praw majątkowych do publikacji naukowych powstałych w wyniku wykonywania umów albo obowiązku udzielania jednostce naukowej szerokiej licencji na korzystanie z tych publikacji;
- wobec pracowników naukowych: wykorzystanie przysługującego jednostce naukowej pierwszeństwa publikacji utworu naukowego pracownika i realizowanie tego pierwszeństwa za wynagrodzeniem albo zezwolenie pracownikowi na samodzielną publikację w wybranym wydawnictwie z jednoczesnym zobowiązaniem do umieszczenia publikacji w otwartym dostępie w repozytorium jednostki naukowej.

Z uwagi na dopuszczoną w prawie autorskim swobodę umów, także pracownicy mogliby zobowiązać się w umowie do przeniesienia swych praw na jednostkę naukową lub udzielania jej szerokiej licencji na korzystanie z ich publikacji naukowych” [Siewicz, b.r.]. Według Registry of Open Access Repository Material Archiving Policies około 350 instytucji wprowadziło obligatoryjną autoarchiwizację prac.

Komunikacja stanowi kluczowy element badań naukowych. Odkrycia naukowców i coraz rozleglejsza wiedza ograniczyłyby się bez komunikacji jedynie do ich umysłów i nie znalazłyby one odpowiedniej formy do zastosowania w rzeczywistości. W rozpowszechnianiu wyników pracy naukowej wciąż najbardziej popularne jest umieszczenie tychże wyników w artykułach poddanych procesowi recenzji. Bezspornym wydaje się równocześnie fakt, iż finansowane ze środków publicznych badania naukowe powinny przynosić korzyści wszystkim, a nie trafiać jedynie do drogich czasopism. Stąd coraz częściej spotykane działania instytucji państwowych na rzecz upubliczniania wyników badań. Mamy z nimi do czynienia zarówno na szczeblu lokalnym (w obrębie danego państwa), jak i globalnie w ramach projektów Komisji Europejskiej (Siódmego Programu Ramowego 7PR oraz programu Horyzont 2020). Założenia wspomnianych projektów gwarantują całkowicie otwarty dostęp do publikacji, a nawet stworzenie portalu obejmującego wszystkie publikacje i zbiory, powstałe w trakcie realizacji projektu.

W Polsce do listy bieżących priorytetów resortu nauki przypisano między innymi dostęp do wyników badań finansowanych ze środków publicznych. „Zależy nam na tym, by na przełomie 2015/2016 roku 60% tych badań było już dostępnych” [Minister Kudrycka..., 2012]. Jednym z elementów infrastruktury, na którą Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczyło 12 mld złotych, jest system POL-on, będący kom-

pletną bazą informacji o nauce i szkolnictwie wyższym w Polsce, oraz Wirtualna Biblioteka Nauki, która otworzyła naukowcom i studentom powszechny i bezpłatny dostęp do światowej literatury naukowej [POL-on, b.r.]. Informacje gromadzone przez system są swego rodzaju drogowskazem w decyzjach ministerstwa o założeniach budżetowych dotyczących kształcenia i pomocy materialnej dla uczelni wyższych. Wsparciem dla systemu POL-on ma być finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju Interdyscyplinarny system interaktywnej informacji naukowej i naukowo-technicznej. Zadanie o nazwie SYNAT powierzono 16 jednostkom naukowym pod kierownictwem Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego. Jego celem jest „utworzenie uniwersalnej, otwartej, repozytoryjnej platformy hostingowej i komunikacyjnej dla sieciowych zasobów wiedzy dla nauki, edukacji i otwartego społeczeństwa wiedzy” [SYNAT, b.r.]. Wszystkie wyżej wspomniane działania łączy ze sobą zadanie tworzenia sieci repozytoriów instytucjonalnych, z których treści (metadane) mogłyby być masowo eksportowane do serwisu Polskiej Bibliografii Naukowej (będącej częścią systemu POL-on). W związku z wizją, iż w przyszłości PBN może posłużyć jako podstawa parametryzacji jednostek naukowych w zakresie publikacji naukowych, całkiem zasadne zdaje się promowanie repozytoriów instytucjonalnych i dążenie do obligatoryjności deponowania.

Repozytoria instytucjonalne to niewątpliwie szansa dla społeczności akademickiej oraz uczelni. Pracownicy otrzymują możliwość promowania własnego dorobku wśród szerokich kręgów użytkowników na całym świecie. Władzom uczelni natomiast repozytoria otwierają drogę do sukcesu. Wystarczy tylko, że tworząc politykę rozwoju repozytorium, odniosą się do zaleceń Deklaracji Berlińskiej (spotkanie Berlin 3 z 2005 roku w Uniwersytecie w Southampton), będącej źródłem rekomenda-

cji mówiącej o wprowadzeniu wymogu w stosunku do pracowników naukowych danej instytucji, deponowania wszystkich opublikowanych artykułów w repozytoriach otwartych. Jest to niewątpliwie krok odważny i wymagający pokonania bariery mentalnej i przyzwyczajenia kadry naukowo-dydaktycznej, ale równocześnie jest świadectwem zrozumienia wymogów sprawnego i efektywnego funkcjonowania współczesnej nauki. Z powodzeniem, na podstawie obligatoryjności deponowania, funkcjonują wybrane repozytoria australijskie, fińskie, portugalskie [Rychlik, Karwasińska, 2011a].

bibliografia

1. FOSTER, Nancy Fried, GIBBONS, Susan. Understanding Faculty to Improve Content Recruitment for Institutional Repositories. W: *D-Lib Magazine* [online]. 2005, t. 11, nr 1 [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: <http://www.dlib.org/dlib/january05/foster/o1foster.html>.
2. Informacje dla pracowników. W: *Biblioteka Politechniki Łódzkiej* [online]. 26 maja 2011 [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: http://bg.p.lodz.pl/dla_prac.htm.
3. KULCZYCKI, Emanuel. NCN i autocytywanie humanistów – jak to z nimi jest? W: *Warsztat badacza* [online]. 29 czerwca 2012b [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/ncn-i-autocytywanie-humanistow-jak-to-z-nimi-jest.
4. KULCZYCKI, Emanuel. Repozytorium jest ważne dla naukowców i uczelni. AMUR jako wzór. W: *Warsztat badacza* [online]. 21 czerwca 2012a [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/repozytorium-jest-wazne-dla-naukowcow-i-uczelni-amur-jako-wzor.
5. Minister Kudrycka o efektach reform i priorytetach resortu. W: *Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego* [online]. 21 października 2012 [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: <http://www.nauka.gov.pl/aktualnosci-ministerstwo/minister-kudrycka-o-efektach-reform-i-priorytetach-resortu.html>.
6. *POL-on. System informacji o szkolnictwie wyższym* [online]. [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: <http://www.polon.nauka.gov.pl>.
7. RENTIER, Bernard. Wprowadzanie w życie uniwersytetu polityki otwartego dostępu do wiedzy. W: *II Międzynarodowa Konferencja Open Access w Polsce*. V Konferencja EBIB Internet w bibliotekach, Toruń, 14-15 stycznia 2010 roku [online]. Warszawa 2010 [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: <http://www.ebib.info/publikacje/matkonf/mat21/rentier.php>.
8. RYCHLIK, Małgorzata, KARWASIŃSKA, Emilia. Polowanie na zasób – czyli strategia pozyskiwania dokumentów do repozytorium AMUR (Adam Mickiewicz University Repository). W: *Otwarte zasoby wiedzy*. Nowe zadania uczelni i bibliotek w rozwoju komunikacji naukowej [online]. 2011a [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: http://eprints.rclis.org/17305/1/RychlikM_KarwasinskaE_PolowanieZasob.pdf.
9. RYCHLIK, Małgorzata, KARWASIŃSKA, Emilia. W kierunku uczelnianego repozytorium cyfrowego. W: *Cyfrowy świat dokumentu*. Red. Henryk Hollender. Warszawa 2011b.
10. RYCHLIK, Małgorzata. Wpływ repozytorium instytucjonalnego na upowszechnianie dorobku naukowego uczelni. W: *Repozytorium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza* [online]. 31 października 2013 [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: <https://repozytorium.amu.edu.pl/jspui/handle/10593/8054>.
11. SALE, Arthur. Comparison of IR content policies in Australia. W: *First Monday* [online]. 2006, nr 11(4) [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: http://eprints.utas.edu.au/264/1/Comparison_of_content_policies_in_Australia.pdf.
12. SIEWICZ, Krzysztof. Prawne możliwości wprowadzenia otwartego mandatu wobec publikacji naukowych. W: *Centrum Otwartej Nauki* [online]. [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: <http://ceon.pl/images/dspace/ceon-memorandum-otwarty-mandat.pdf>.
13. SWAN, Alma, BROWN, Sheridan. Authors and open access publishing. W: *Learned Publishing* [online]. 2004, nr 17, s. 219–224 [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: http://eprints.soton.ac.uk/261003/1/Authors_and_open_access_publishing.pdf.
14. SYNAT. *System nauki i techniki* [online]. [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: <http://synat.mimuw.edu.pl>.
15. WESTRIENEN, Gerard van, LYNCH, Clifford A. Academic Institutional Repositories. W: *D-Lib Magazine* [online]. 2005, t. 11, nr 9 [dostęp 16 czerwca 2014]. Dostępny w Internecie: <http://www.dlib.org/dlib/september05/westrienen/09westrienen.html>.

Aneta Dąbek, Justyna Mucha

wolontariat w Bibliotece Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

Działania wolontariackie towarzyszą człowiekowi od zawsze, choć samo pojęcie wolontariat w jego obecnym rozumieniu jest terminem dość młodym. Wśród ludzi stopniowo rozwija się przeświadczenie, że dobrowolna praca na rzecz innych ma sens i wartość. Ich zaangażowanie w sprawy społeczne sprawia, że udaje się rozwiązać wiele problemów i pomóc tym, którzy tego potrzebują.

definicja wolontariatu

W Polsce pojęcie wolontariat pojawiło się wraz z rozwojem organizacji pozarządowych po roku 1989. „Bezpłatne, świadome i bezinteresowne działanie na rzecz innych, wykraczające poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie” to definicja Centrum Wolontariatu w Warszawie [Podstawowe pojęcia, 2013]. Trafną definicję wolontariatu podali również Danuta Lalak i Tadeusz Pilch, stwierdzając, że w „tradycyjnym znaczeniu jest to praktyka bez wynagrodzenia dla nauczania się zawodu. Współcześnie termin ten jest stosowany na określenie bezpłatnej, dobrowolnej, ochotniczej i świadomej pracy stałej lub okazjonalnej na rzecz innych” [Lalak, Pilch, 1999, s. 335]. Nie trzeba być altruistą i filantropem nastawionym tylko na dawanie, aby zostać wolontariuszem. Mimo że świadczenie wolontariatu nie dostarcza finansowych korzyści z pracy, to przyczynia się do rozwoju potencjału społecznego jednostki

i przynosi wiele niematerialnych korzyści. Poszerza zakres społecznych relacji, zapewnia poczucie sensu i rozwija kompetencje społeczne [Giermanowska, 2011, s. 24–32]. Biorąc udział w tego rodzaju inicjatywie, można wyrazić samego siebie, realizować swoje pasje i czuć się częścią zespołu. Wolontariat uczy także podejmowania regularnej aktywności i sprawnego organizowania własnego czasu. Jest to szczególnie ważne dla osób młodych, dopiero kształtujących swoją tożsamość zawodową. Wkraczając na rynek pracy, są na nim bardziej zorientowani, a to z kolei zwiększa ich szanse na zatrudnienie.

Pierwszym dokumentem regulującym sprawy wolontariatu w polskim prawodawstwie jest *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* obowiązująca od kwietnia 2003 roku (znowelizowana w marcu 2010 roku). III rozdział w całości dotyczy wolontariatu. Określono w nim między innymi: które podmioty mogą korzystać z pracy wolontariuszy; jakie wymagania powinien spełniać wolontariusz, aby wykonać określone zadania; jaką formę i treść powinno zawierać porozumienie będące podstawą współpracy między wolontariuszem a placówką. W ustawie sprecyzowano również obowiązki korzystającego wobec wolontariuszy oraz omówiono świadczenia przysługujące wolonta-

regulacje prawne

riuszom. Działalność wolontariuszy w Polsce normalizuje także Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej, określające warunki angażowania wolontariuszy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, określające tryb angażowania wolontariuszy w pedagogicznych poradniach psychologicznych. W innych ustawach również można znaleźć zapis o możliwości korzystania z pomocy wolontariuszy, jednak już bez dokładnego określania ich zasad.

Wolontariat może wyrażać się w przeróżny sposób. W zależności od przyjętych kryteriów istnieje wiele jego rodzajów. European Volunteer Center i Association of Voluntary Service Organisations wyróżniają dwa główne typy pracy wolontariackiej: praca w pełnym oraz niepełnym wymiarze godzin, podobnie jak w przypadku pracy odpłatnej [Moroń, 2009, s. 44–46]. Zgodnie z definicjami wymienionych organizacji, pracę w niepełnym wymiarze czasu, to znaczy kilka godzin tygodniowo lub miesięcznie, można potraktować jako pomoc nieformalną lub pracę w granicach struktur organizacji non-profit. Natomiast wolontariat w pełnym wymiarze czasu odbywa się stale, w określonym przedziale czasowym. W polskich warunkach ten rodzaj aktywności dotyczy najczęściej pracowników z innych państw realizujących różnego rodzaju programy wolontariackie.

Pomysł włączenia wolontariuszy w codzienną działalność Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego pojawił się pod koniec 2012 roku. Postanowiono rozszerzyć ofertę Biblioteki o wolontariat, który zarówno samej instytucji, jak i ochotnikom ma pomóc w rozwoju i dać powody do satysfakcji.

Pierwszym krokiem było zgromadzenie wiedzy na temat organizacji tego typu formy współpracy oraz poznanie podstaw prawnych. Następnie wyznaczono prace,

które można powierzyć wolontariuszom. Zaliczono do nich: testowanie zarówno zintegrowanego systemu bibliotecznego Koha, jak i związanych z nim tłumaczy; porządkowanie księgozbioru w Czytelni Głównej i w magazynie; pomoc w obsłudze użytkowników w Czytelni Głównej, w Wypożyczalni oraz w realizacji zamówień magazynowych; porządkowanie nadsyłanych do Biblioteki darów. Wolontariuszy zaproszono również do współpracy przy tworzeniu dziedzinowych źródeł informacji i uczelnianego repozytorium. Podczas określania zadań zwrócono uwagę, by były to czynności ciekawe, rozwijające i typowe dla biblioteki naukowej, a wolontariusze podczas wykonywania tych prac mogli czuć się potrzebni.

Oferta wolontariatu została skierowana do studentów kierunku Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz umieszczona na stronie internetowej instytutu. Zachętę do współpracy stanowiła obietnica pierwszeństwa w przypadku ubiegania się o miejsce praktyki lub pracy.

W spotkaniu informacyjnym zorganizowanym 7 stycznia 2013 roku wzięło udział blisko 20 osób. Udzielono im informacji na temat instytucji, projektów, w które chce się ich zaangażować, oczekiwań i korzyści wynikających ze współpracy. Biorąc pod uwagę, że są to osoby młode, w trakcie studiów, przyjęto zasadę, iż sami zdecydują, jaką pracę i w jaki dzień chcą wykonać. Opiekun wolontariuszy na bieżąco ustalał grafik, konsultując go z pracownikami poszczególnych działów Biblioteki, do których skierowano ochotników. W ciągu kilku dni z grona zainteresowanych wyłoniła się 17 osobowa grupa wolontariuszy, z którymi zawarto ustne porozumienie i wprowadzono w działalność statutową instytucji. Pierwsi wolontariusze w styczniu spotkali się z pracownikami Działu Opracowania, by poznać wprowadzany przez Bibliotekę system Koha i wziąć udział w testowaniu kolejnych wersji tłumaczenia OPAC.

wolontariat
w Bibliotece KAAF

Mając na uwadze zapisy prawne, podpisano umowy z 13 aktywnie zaangażowanymi w pracę w Bibliotece wolontariuszkami i do nich skierowano ankietę mającą na celu scharakteryzowanie sylwetki wolontariusza Biblioteki KAAF. Ankietę, złożoną z 16 pytań, rozesłano za pomocą serwisu eBadania.pl. Odpowiedzi uzyskano od 11 osób.

Z informacji zebranych w toku badania wynika, że wolontariuszki w przeważającej części uczęszczały na studia drugiego stopnia (9 spośród badanych osób). Pięć z nich zaangażowało się po raz kolejny w pracę jako wolontariusz, a pozostałe po raz pierwszy spróbowały swoich sił w tej formie pracy. Spośród wolontariuszek, które miały już doświadczenia związane z wolontariatem, cztery zadeklarowały, że do tej pory uczestniczyły przede wszystkim w projektach lokalnych, a dwie w krajowych. Tylko jedna osoba brała udział w międzynarodowych obozach zwanych workcampami. Trzy z pięciu osób, mających już doświadczenia związane z wolontariatem, zadeklarowały, że projekty, w które się angażowały, były związane z kierunkiem studiów.

Swoje zaangażowanie w wolontariat biblioteczny statystyczna wolontariuszka motywowała chęcią zdobycia doświadczenia, wiedzy i nowych umiejętności. Mniejszą wagę przywiązała do pracy dla własnej satysfakcji i przyjemności. Na pracę wolontariacką postanowiła przeznaczyć tygodniowo od 3 do 5 godzin, a w przyszłości planuje wykonywać zawód bibliotekarza.

Ankietowane osoby były zgodne co do tego, że posiadanie wiedzy z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa ma znaczenie w pracy wolontariusza w bibliotece. Ocenili one przydatność zdobytej podczas studiów wiedzy jako umiarkowaną lub dużą.

Na pytanie, czy w trakcie wolontariatu w Bibliotece KAAF zmieniło się wyobrażenie wolontariuszy o pracy

w tego typu instytucji, ponad połowa z nich odpowiedziała przecząco. Pozostałe osoby przyznały, że nastąpiła zmiana ich postrzegania zawodu bibliotekarza.

Kolejnym poruszonym w badaniu zagadnieniem były przeszkody i czynniki decydujące o podjęciu pracy w charakterze wolontariusza. Respondentki uznały, że pracę wolontariacką uniemożliwia lub utrudnia brak wolnego czasu. Ponadto jako istotną przeszkodę wskazały także brak motywacji i wiary we własne siły. Na ostatnim miejscu znalazły się brak odpowiednich umiejętności oraz wiedzy. Źródłem satysfakcji wolontariuszek okazało się zdobywanie nowych doświadczeń i wiedzy. Za mniej istotne uznały nabywanie umiejętności komunikacyjnych oraz potrzebę samorealizacji i bycia użytecznym.

Ankietowane były zgodne co do tego, że wolontariat może być startem do kariery zawodowej. W odpowiedziach wielokrotnie pojawiały się opinie świadczące, że daje on możliwość zdobycia doświadczenia, praktycznego sprawdzenia umiejętności zdobytych podczas studiów, a także poznania środowiska pracy. Wolontariuszki zwróciły uwagę na to, że korzyści, jakie wynoszą z pracy w danym miejscu, zależą w dużej mierze od rodzaju powierzanych im zadań. Dotychczas ankietowane nie były zadowolone z prac, w których do ich zadań należało wykonywanie jedynie najprostszych, powtarzalnych czynności.

Na końcu poproszono o sformułowanie opinii na temat pracy wolontariackiej w Bibliotece KAAF. Wszystkie głosy wyrażone w ankiecie były pozytywne. Wskazano między innymi na możliwość samodzielnego wyboru wykonywanych zadań, ich różnorodność oraz elastyczne godziny pracy. Wolontariuszki doceniły systematyczne otrzymywanie informacji na temat terminów i zadań, do których mogą się zgłosić. Dużą wagę przywiązały do atmosfery pracy – uznały ją za miłą i przy-

jazną, przyznały, że czują się częścią zespołu. Chęć kontynuowania pracy jako wolontariusz zadeklarowały niemal wszystkie badane. Tylko jedna osoba nie podjęła jeszcze decyzji w tej kwestii.

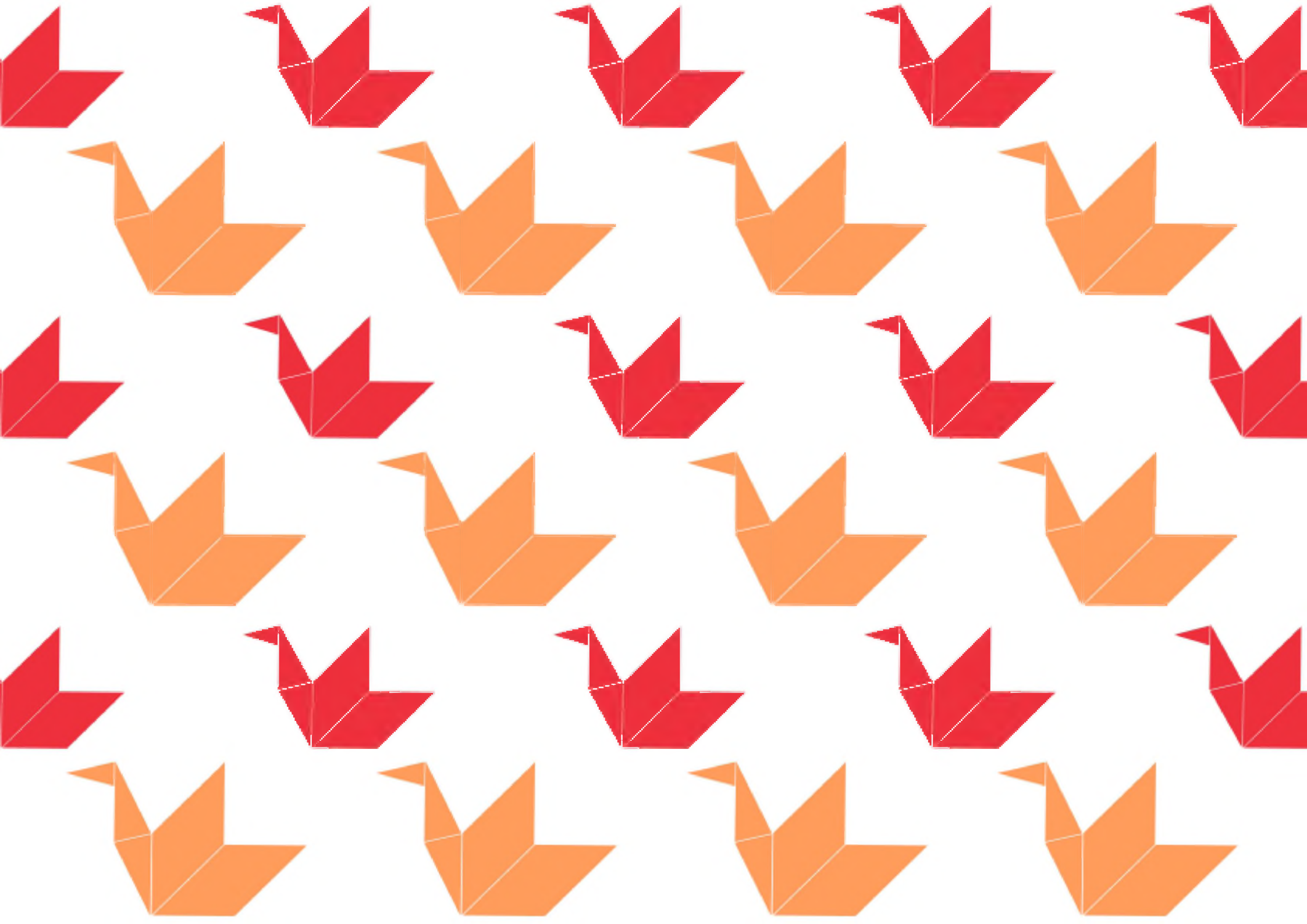
Współpraca z wolontariuszami należała do działań, które w znaczny sposób wsparły i umocniły funkcjonowanie Biblioteki KAAF. Same wolontariuszki, co potwierdziła przeprowadzona ankieta, również dostrzegły, iż taka forma aktywności dała im okazję zdobycia nowych umiejętności i kompetencji przydatnych w przyszłym

życiu zawodowym. Praca z młodymi ludźmi była dla pracowników Biblioteki nowym i cennym doświadczeniem. Mają oni nadzieję, że podejmowane starania pomogą wolontariuszkom dostrzec sensowność pracy bibliotekarza.

Pozytywnym akcentem podjętych działań wolontariackich w Bibliotece KAAF jest fakt, iż w październiku 2013 roku w wyniku przeprowadzonych rozmów kwalifikacyjnych do pracy przyjęto dwie osoby z grona wolontariuszy.

bibliografia

1. GIERMANOWSKA, Ewa. Przez wolontariat do zatrudnienia – nowe szanse dla ludzi młodych. W: *Trzeci sektor*. 2011, nr 23, s. 24–32.
2. LALAK, Danuta, PILCH, Tadeusz. *Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej*. Warszawa 1999.
3. MOROŃ, Dorota. *Wolontariat w trzecim sektorze*. Prawo i praktyka. Wrocław 2009.
4. Podstawowe pojęcia. W: *Centrum Wolontariatu* [online]. [dostęp 20 lutego 2013]. Dostępny w Internecie: <http://www.wolontariat.org.pl>.

sprawozdanie Biblioteki Krakowskiej Akademii
 im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego za rok 2013

Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w 2013 roku

Na początku roku pracownicy Sekcji Udostępniania Zbiorów odbyli cykl szkoleń z obsługi systemu Koha. W ramach prac przygotowujących do wdrożenia systemu we współpracy z informatykiem bibliotecznym przygotowali teksty przypomnień i monitów bibliotecznych oraz testowali wysyłanie powiadomień e-mailowych, a następnie uruchomili opcję elektronicznych powiadomień oraz utworzyli raport generujący statystyki ich wysyłania. Uzupełnili również szablon zapisu czytelnika o dane dotyczące kierunku studiów, utworzyli zakładkę prezentującą nowości w katalogu bibliotecznym oraz testowali nową wersję systemu Koha pod kątem jej zgodności z aktualnymi ustawieniami. Natomiast pracownicy Sekcji Czasopism stworzyli szablon dla dokumentu czasopism zgodnie z zasadami tworzenia rekordu bibliograficznego dla dokumentów ciągłych w MARC21 oraz testowali system Koha, ze szczególnym uwzględnieniem modułu prenumeraty.

W styczniu nawiązano współpracę z grupą 13 wolontariuszek – studentek Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego – które zaangażowano w prace na rzecz Biblioteki. Wolontariat trwał do września. Po jego zakończeniu do pracy przyjęto dwie osoby – mgr Aleksandrę Fabiańczyk i lic. Jadwigę Pudykiewicz.

1 lutego Biblioteka KAAFM zaczęła pracować w otwartym systemie bibliotecznym Koha. Nowy katalog OPAC po raz pierwszy został pokazany wszystkim użytkownikom i poddany ich ocenie. Nie zakończyło to jednak prac nad systemem. Ze względu na jego specyfikę, przystosowywanie go do potrzeb Biblioteki będzie trwało przez cały okres jego działania. Wiele funkcjonalności wprowadzanych jest na bieżąco. Wykorzystywane są zarówno uwagi użytkowników, jak i zmiany wprowadzane przez światową społeczność użytkowników systemu Koha i, wraz z pojawieniem się nowych wersji, implementowane w Bibliotece KAAFM.

W lutym Biblioteka przystąpiła do realizacji projektu *Repozytorium Dorobku Naukowego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego*. Projekt uzyskał dofinansowanie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w ramach funduszy przeznaczonych na Działalność Upowszechniającą Naukę (dofinansowanie przyznano 12 lutego 2013 roku). Celem projektu jest stworzenie cyfrowego systemu gromadzenia, udostępniania w otwartym modelu oraz trwałego archiwizowania dorobku pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni.

W marcu Bibliotekę KAAFM dołączono do Katalogu Rozproszonego Bibliotek Polskich KARO.

12 marca odbyło się spotkanie z władzami Uczelni dotyczące projektu Repozytorium. 1 kwietnia oficjalnie rozpoczęto prace związane z realizacją zadania. W skład zespołu weszli: mgr Renata Patela, mgr Urszula Juszczyk oraz informatyk biblioteczny Rafał Kopaczka. W maju do zespołu pracującego nad uruchomieniem uczelnianego repozytorium dołączył mgr Oliwier Sadlik. Do lipca sporządzono regulamin działania Repozytorium, przygotowano zasady prawne udostępniania zasobów repozytoryjnych, dostosowywano oprogramowanie DSpace oraz testowano wprowadzanie danych.

8 maja świętowano dzień bibliotekarza i bibliotek. Studentom rozdawano słodczyce oraz książki (wyselekcjonowane przez pracowników Sekcji Gromadzenia Zbiorów).

Fotografia 1. Dzień bibliotekarza i bibliotek 2013.
Fot. Barbara Bogacka

13–17 maja na szkolenie w ramach programu Erasmus Staff training mobility przyjechała PhDr. Janka Štubňová z Biblioteki Akademii Korpusu Policyjnego w Bratysławie. Program szkolenia obejmował zapoznanie się: ze strukturą organizacyjną Biblioteki, zbiorami, ze sposobem ich gromadzenia, katalogowania oraz udostępniania, z usługami dla użytkowników, wykorzystaniem ICT (sprzęt, oprogramowanie, zewnętrzne bazy danych, strona Biblioteki). Stażystka została również zaproszona na rozmowę z Kanclerzem KAAFM prof. nadzw. dr Klemensem Budzowskim. Poza zajęciami, wynikającymi z programu szkolenia, pracownicy Biblioteki przygotowali dla stażystki wycieczki: do Biblioteki Jagiellońskiej (w celu zapoznania się z jej historią i zbiorami), na krakowski Rynek, Planty, Plac Targowy Stary Kleparz oraz na kopiec Krakusa.

20 maja podpisano umowę z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie określenia warunków realizacji i finansowania Repozytorium KAAFM. W lipcu w ramach projektu zakupiono serwer i 6 zestawów komputerowych.

10 czerwca Biblioteka KAAFM (wraz z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych) nawiązała współpracę z Akademicką Biblioteką Cyfrową utworzoną przy Uniwersytecie Warszawskim. ABC to serwis udostępniający osobom niewidomym i niedowidzącym materiały dydaktyczne zaadaptowane do ich potrzeb, w formatach współpracujących z programami typu JAWS. Biblioteka KAAFM planuje czynnie włączyć się w powiększanie dorobku ABC poprzez skanowanie książek i czasopism, które nie są jeszcze dostępne w tej bazie.

10 i 11 czerwca pracownicy Biblioteki wspólnie z firmą ABE-IPS zorganizowali wystawę książek obcojęzycznych. Wystawa towarzyszyła XIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Państwo, Gospodarka, Społeczeństwo*.

Fotografia 2. Wystawa
Podróże z pasją.
Fot. Barbara Bogacka

Od 18 czerwca do 15 września w Bibliotece prezentowana była wystawa *Podróże z pasją*, przygotowana przez pracowników Sekcji Udostępniania Zbiorów.

Od 24 czerwca do 19 lipca praktykę specjalistyczną w Bibliotece KAAFM odbyła mgr Agnieszka Bogusz z Biblioteki Politechniki Krakowskiej. Program stażu obejmował zapoznanie się ze specyfiką poszczególnych działów Biblioteki. Najwięcej czasu poświęcono zapoznaniu się z systemem Koha (Biblioteka PK rozpoczęła prace związane z przystosowaniem systemu do własnych potrzeb).

Na początku lipca do Biblioteki dotarła Decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 czerwca 2013 roku przyznającą środki finansowe na przystoso-

wanie i implementację otwartego systemu bibliotecznego Koha.

12 lipca wydane zostało *Zarządzenie Rektora Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* w sprawie utworzenia Repozytorium Dorobku Naukowego KAAFM. Zasady deponowania i udostępniania zasobów oraz wyznaczenie polityki bezpieczeństwa zgodnie z § 4 Zarządzenia określa *Regulamin Repozytorium Dorobku Naukowego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego*, stanowiący załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu. Zarządzenie weszło w życie 1 września.

W lipcu i wrześniu w Bibliotece wprowadzono nowy system identyfikacji wizualnej. Każdemu działowi (Czytelnia Główna, Czytelnia Czasopism, Oddział Informacji Naukowej, Wypożyczalnia) przypisany został odrębny kolor. Od tej pory wszystkie druki i oznakowanie w Bibliotece mają spójny charakter.

28 sierpnia zawarto umowę z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego określającą warunki realizacji oraz finansowania zadania dotyczącego przystosowania i implementacji otwartego systemu bibliotecznego Koha. Projekt jest realizowany wspólnie z Biblioteką Politechniki Krakowskiej.

25 września rozpoczęto prace nad tłumaczeniem instrukcji obsługi systemu bibliotecznego Koha.

Na przełomie września i października mgr Aneta Rybak i mgr Iwona Drabik z Sekcji Opracowania Zbiorów wzięły udział w szkoleniu zorganizowanym przez Centrum NUKAT. W wyniku zdanego 31 października egzaminu uzyskały uprawnienia do wprowadzania rekordów do Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT, a także szkolenia pracowników macierzystej biblioteki w zakresie tworzenia rekordów.

Fotografia 3. Dni Otwarte Biblioteki KAAFm 2013.
Fot. Karolina Imiołek-Stachura

Na początku października zorganizowane zostały Dni Otwarte Biblioteki. Zaproszono na nie studentów pierwszego roku. W czasie krótkich wycieczek po Bibliotece, koordynowanych przez bibliotekarzy, zapoznali się z jej ofertą, zbiorami, zasadami korzystania. Mogli również zapisać się do Biblioteki.

23 października podczas obrad Komisji ds. Jakości Kształcenia omówiono zagadnienia dotyczące Repozytorium. 21 listopada odbyło się posiedzenie Rady Bibliotecznej poświęcone zagadnieniom Repozytorium oraz została zaprezentowana jego testowa wersja.

W październiku opublikowano drugi numer *Notesu Bibliotecznego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego*.

Fotografia 4. Mikołajki 2013.
Fot. Karolina Imiołek-Stachura

W listopadzie mgr Anna Chojko z Sekcji Opracowania Zbiorów wzięła udział w szkoleniu online zorganizowanym przez Centrum NUKAT, dotyczącym tworzenia haseł przedmiotowych wzorcowych i rozwiniętych w języku KABA.

Na przełomie listopada i grudnia pracownicy Sekcji Czasopism odbyli szkolenia dotyczące katalogowania dokumentów w programie Virtua. Szkolenia prowadziły mgr Iwona Drabik oraz mgr Aneta Rybak. Po przeprowadzonym szkoleniu pracownik Sekcji Czasopism uzyskał uprawnienia do wprowadzania rekordów do NUKAT.

W grudniu obchodzono Mikołajki – studenci w mikołajkowym quizie wygrali 114 książek wyselekcjonowa-

nych przez pracowników Sekcji Gromadzenia Zbiorów (pochodzących z daru Wydawnictwa Wolters Kluwer). Otrzymali również blisko 100 zestawów gadżetów promocyjnych Biblioteki zaprojektowanych i przygotowanych przez pracowników Oddziału Informacji Naukowej.

Od 9 grudnia w Bibliotece KAAFM można było obejrzeć wystawę *Druga strona – kobieta*, prezentującą zdjęcia autorstwa Noemi Kuczery. Wystawa została przygotowana przez studentki Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ: Beatę Krupę, Katarzynę Michtę, Justynę Myszor i Monikę Szarlej w ramach przedmiotu Obserwatorium kultury. Ze strony biblioteki wystawę koordynowali pracownicy OIN-u.

Fotografia 5. Czytelnia Główna.
Fot. Barbara Bogacka

W 2013 roku przeprowadzona została selekcja czasopism, w wyniku której zubytkowano tytuły niezgodne z profilem Uczelni oraz zniszczone egzemplarze.

Biblioteka zajmuje 2300 m² w budynku C kampusu. Posiada Wypożyczalnię, Czytelnię Główną, Oddział Informacji Naukowej i Czytelnię Czasopism oraz magazyny, które mogą pomieścić 550 000 woluminów. Biblioteka dysponuje ponad 100 miejscami w czytelniach i ponad 70 stanowiskami komputerowymi. Nowoczesne, ergonomiczne wyposażenie placówki dostosowano również do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci mogą korzystać ze zbiorów bibliotecznych przez 7 dni w tygodniu. Zbiory liczą

Fotografia 6. Czytelnia Główna.
Fot. Barbara Bogacka

zbiory

blisko 114 000 woluminów, w tym około 8000 publikacji obcojęzycznych, głównie w języku niemieckim i angielskim. Biblioteka udostępnia 414 tytułów czasopism w prenumeracie bieżącej oraz blisko 1600 tytułów czasopism archiwalnych.

Czytelnia Główna

Księgozbiór podręczny Czytelni Głównej obejmuje około 22 000 książek w wolnym dostępie do zbiorów. Publikacje ułożone są działowo według Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. Oprócz księgozbioru podręcznego udostępnia się zbiory magazynowe zamawiane elektronicznie przez katalog OPAC oraz materiały sprowadzone z innych bibliotek drogą wypożyczeń międzybibliotecznych.

Fotografia 7. Czytelnia
Czasopism.

Fot. Karolina Imiołek-Stachura

Czytelnia Główna posiada: 54 miejsca siedzące; 32 stanowiska komputerowe, w tym 6 stanowisk przystosowanych do potrzeb osób niewidomych i niedowidzących; 3 stanowiska katalogowe; 4 dwustanowiskowe Pokoje Cichej Pracy wyposażone w komputery; mieszczący około 28 osób Pokój Pracy Grupowej, wyposażony w 4 stanowiska komputerowe.

W Czytelni Czasopism wydzielono tygodniki, dzienniki, wydawnictwa urzędowe oraz czasopisma wydawane przez KAAFM. Bieżące roczniki czasopism znajdują się w Czytelni. Natomiast roczniki z lat poprzednich przechowywane są w magazynach i muszą być zamawiane poprzez katalog OPAC. W Czytelni Czasopism znajduje

Czytelnia Czasopism

Fotografia 8. Oddział
Informacji Naukowej.

Fot. Karolina Imiołek-Stachura

Oddział Informacji Naukowej

się: 10 stanowisk pracy, w tym 2 stanowiska przeznaczone do pracy z czasopismami wielkoformatowymi; 4 stanowiska komputerowe.

OIN prowadzi działalność informacyjną, w ramach której udziela informacji bibliograficznej (pomoc w wyszukiwaniu materiałów bibliograficznych do prac dyplomowych; pomoc przy tworzeniu tematycznych zestawień bibliograficznych w oparciu o różne źródła informacji); służy pomocą przy przeszukiwaniu dostępnych w Bibliotece KAAFM baz danych oraz bezpłatnych baz danych dostępnych online; pomaga w lokalizowaniu potrzebnych materiałów w bibliotekach krajowych i zagranicznych.

OIN posiada 15 stanowisk komputerowych (w tym jedno przystosowane do potrzeb osób niewidomych i niedowidzących) oraz umożliwia dostęp do następujących baz danych:

- EBSCO – w jej skład wchodzi 9 baz pełnotekstowych i 6 bibliograficznych;
- EMIS;
- Leisure & Tourism;
- Polska Bibliografia Lekarska;
- ScienceDirect;
- Scopus;
- SpringerLink;
- System Informacji Prawnej Lex Omega;
- Web of Knowledge;
- Wiley Online Library.

W OIN-ie można również korzystać z programu SPSS Statistics.

wystawy

Biblioteka włącza się aktywnie w życie Uczelni, organizując wystawy tematyczne dotyczące zarówno własnych zbiorów, jak i szeroko pojętego życia książki. W Bibliotece użytkownicy mają możliwość nie tylko pracy z książką czy czasopismem, ale mogą również, dzięki Międzynarodowemu Triennale Grafiki w Kra-

owie, podziwiać grafiki autorstwa między innymi: Waldemara Marszałka, Jane Burrell, Inge-Britte Mills, Aili Vahtrapuu, Yip Sun Sun, Cholasinth Chorsakul i Hiroshiego Maruyamego.

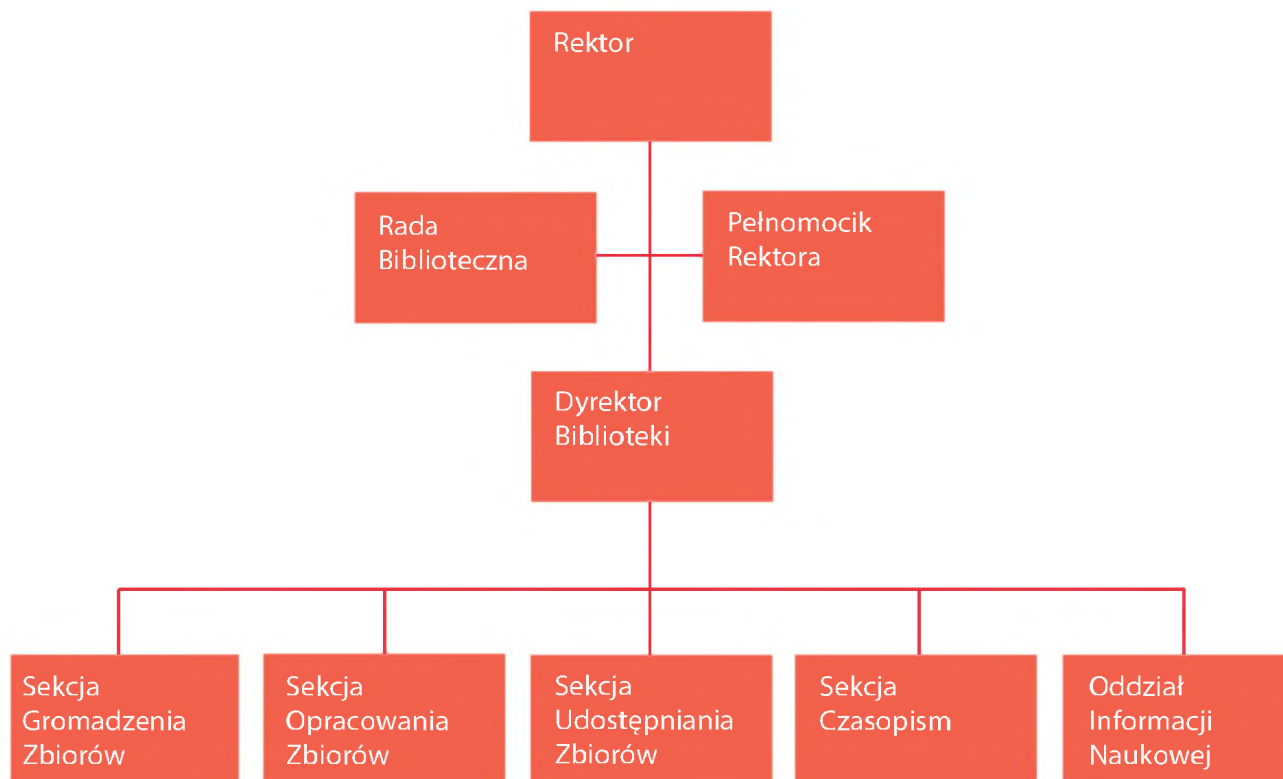
Uczelnia współpracuje z wieloma uczelniami z Europy, Afryki i Azji. Partnerskie konferencje oraz programy rozwoju dają możliwość wspólnego wydawania publikacji. Ponadto każda ze współpracujących uczelni zawarła z KAAFM umowę partnerską, która zapewnia wymianę literatury wydawanej przez te jednostki. Uczelnia nawiązała współpracę z Biblioteką Jagiellońską, Biblioteką Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Biblioteką Politechniki Krakowskiej, aby studenci KAAFM mogli korzystać z bogatych księgozbiorów.

współpraca

Fotografia 9. Dni Otwarte
Biblioteki KAAFМ 2013.
Fot. Karolina Imiolek-Stachura

struktura organizacyjna i pracownicy

**Pełnomocnik Rektora do spraw systemów
biblioteczno-informacyjnych**
mgr Barbara Majchrowska

Dyrektor Biblioteki
dr Aneta Januszko-Szakiel

Sekcja Gromadzenia Zbiorów
mgr Katarzyna Stachnik – kierownik
mgr Aleksandra Fabiańczyk (od września 2013)
mgr Anna Piwko-Łętek
mgr Olga Rosek
mgr Magdalena Tomasiak

Sekcja Opracowania Zbiorów
mgr Aneta Rybak – kierownik
mgr Anna Chojko
mgr Iwona Drabik
mgr Anna Polańska
mgr Marzena Prokop-Sycz
mgr Luiza Stachura

Sekcja Czasopism
mgr Monika Piech – kierownik
mgr Agnieszka Bylica
mgr Jolanta Dybała
mgr Justyna Mucha
mgr Izabela Sikorska

Oddział Informacji Naukowej
mgr Renata Patela – kierownik
lic. Aleksandra Fajfer
mgr Karolina Imiołek-Stachura
mgr Urszula Juszczak
mgr Oliwier Sadlik (od maja 2013)

Sekcja Udostępniania Zbiorów
mgr Anna Szalko – kierownik
mgr Barbara Bogacka
mgr Małgorzata Bucka
mgr Aneta Dąbek
Dorota Machnik
mgr inż. Piotr Molik
mgr Barbara Norek
lic. Jadwiga Pudykiewicz (od października 2013)
mgr Marta Turek (do lutego 2013)
mgr Krzysztof Wilk (od stycznia 2013)

Informatyk biblioteczny
Rafał Kopaczka

gromadzenie zbiorów

Biblioteka KAAFM gromadzi zbiory zgodnie z profilem dziedzinowym kierunków i specjalności studiów oraz badaniami naukowymi realizowanymi przez Uczelnię. 31 grudnia 2013 roku zbiory liczyły 113 576 woluminów wydawnictw zwartych (w tym książki, normy, zbiory kartograficzne, zbiory audiowizualne, dokumenty dostępne w formie cyfrowej) oraz 1644 tytuły czasopism.

Zbiory zgromadzone w 2013 roku pochodziły z:

- darów – 2235 woluminów (wydawnictw zwartych, multimediów, wydawnictw kartograficznych) i 53 tytuły czasopism (w 2012 roku 2261 woluminów i 43 tytuły czasopism);
- wymiany międzybibliotecznej – 345 woluminów (wydawnictw zwartych, multimediów, wydawnictw kartograficznych) i 35 tytułów czasopism (w 2012 roku 244 woluminy i 33 tytuły czasopism);
- zakupów – 3087 woluminów (wydawnictw zwartych, multimediów, wydawnictw kartograficznych), w tym 411 wydawnictwa Oficyny Wydawniczej AFM (w 2012 roku 3279 woluminów, w tym 403 wydawnictwa Oficyny Wydawniczej AFM);
- prenumeraty bieżącej czasopism – 326 tytułów, w tym 9 tytułów wydawanych przez Oficynę Wydawniczą AFM (w 2012 roku 335 tytułów, w tym 9 tytułów Oficyny Wydawniczej AFM).

Pozyskano łącznie 5667 woluminów i 414 tytułów czasopism. W 2013 roku Biblioteka KAAFM pozyskała 18 nowych tytułów czasopism, z czego 3 pochodziły z darów, 4 – z wymiany, a 11 – z kupna. Wznowiono prenumeratę 4 tytułów. Z powodu zmiany formy wydawniczej z papierowej na online oraz z powodu niskich statystyk wykorzystania, zakończono prenumeratę 33 tytułów.

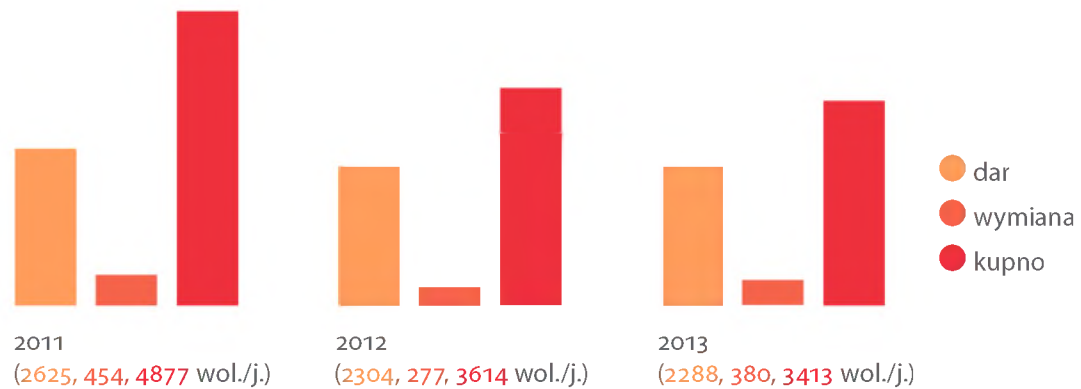
W ramach wymiany międzybibliotecznej wysłano 110 egzemplarzy czasopism do 9 bibliotek. W ramach wymiany międzybibliotecznej pozyskano 139 egzemplarzy czasopism.

Zbiory powiększyły się również dzięki hojności darczyńców. Dary osób prywatnych i instytucji wzbogaciły zbiory Biblioteki KAAFM o 2288 wol./j. Najwięcej przekazali: doc. dr Danuta Skulicz, prof. zw. dr hab. Aleksandra Kasznik-Christian oraz Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Trybunał Konstytucyjny, Centralna Biblioteka Wojskowa, Biblioteka Wydziału Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Wydawnictwo Wolters Kluwer. Do Biblioteki KAAFM trafiła również część księgozbioru po prof. zw. dr hab. Andrzeju Iwasiewiczu.

W dniach 10–11 czerwca 2013 roku, podczas XIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Państwo, Gospodarka, Społeczeństwo*, pracownicy Biblioteki wspólnie z firmą ABE-IPS zorganizowali wystawę publikacji obcojęzycznych połączoną z ich sprzedażą. Dzięki temu Biblioteka wzbogaciła się o darowiznę w postaci książek.

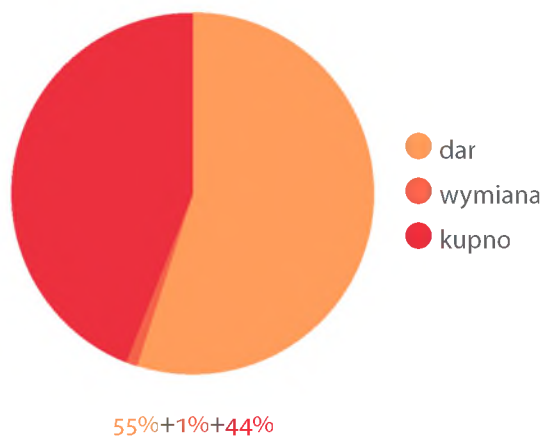
Tabela 1. Wpływ materiałów bibliotecznych w 2013 roku

rodzaj wydawnictw	jednostka	źródło nabycia			
		zakup	wymiana	dary	razem
wydawnictwa zwarte	wol.	3044	345	2230	5619
wydawnictwa ciągłe	tyt./j.	326	35	53	414
multimedia	j.	34	0	4	38
zbiory kartograficzne	j.	9	0	1	10
razem	wol./j.	3413	380	2288	6081

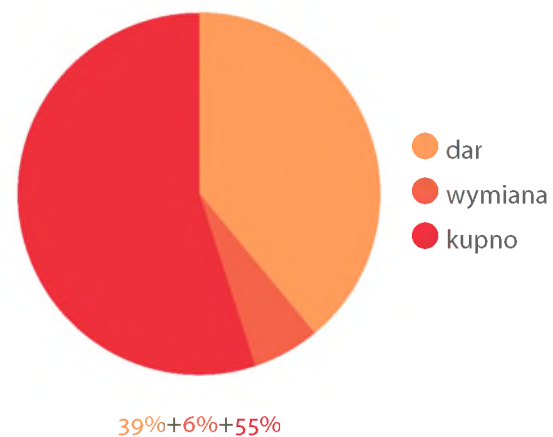

Wykres 1. Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia w latach 2011-2013

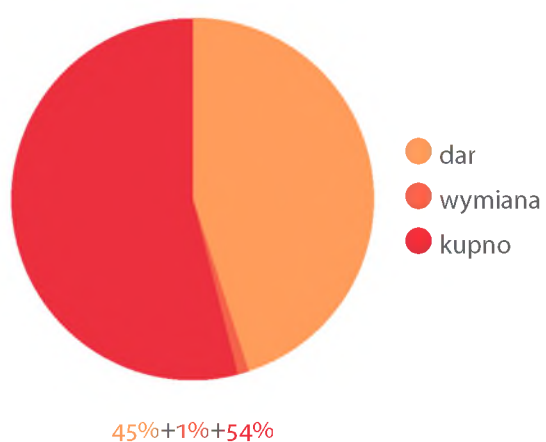
Wykres 2. Stan procentowy zbiorów Biblioteki KAAFM na dzień 31 grudnia 2013 roku (podział według ilości zbiorów)

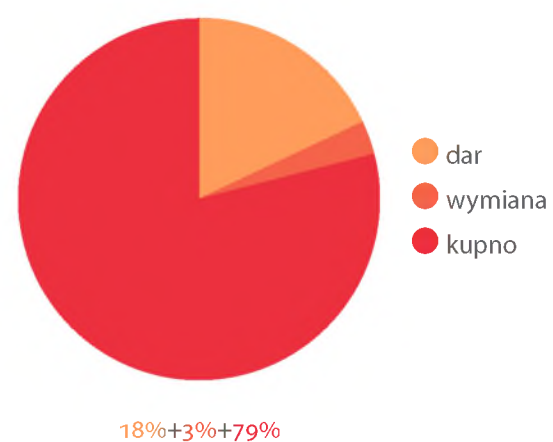
Wykres 4. Stan procentowy zbiorów Biblioteki KAAFM pozyskanych w 2013 roku (podział według ilości zbiorów)

Wykres 3. Stan procentowy zbiorów Biblioteki KAAFM na dzień 31 grudnia 2013 roku (podział według wartości zbiorów)

Wykres 5. Stan procentowy zbiorów Biblioteki KAAFM pozyskanych w 2013 roku (podział według wartości zbiorów)

Biblioteka gromadzi wszystkie publikacje Oficyny Wydawniczej AFM. Prowadzi również wymianę międzybiblioteczną publikacji Oficyny Wydawniczej AFM z 25 bibliotekami szkół wyższych.

W roku 2013 pozyskano następujące tytuły Oficyny Wydawniczej AFM:

1. *Biznes odpowiedzialny wobec interesariuszy*. Red. nauk. Andrzej Chodyński. Kraków 2013.
2. *Contemporary dilemmas of management*. Ed. Magdalena Dołhasz. Kraków 2012.
3. HOFREITER, Ladislav. *Wstęp do studiów bezpieczeństwa*. Podręcznik dla studentów Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Kraków 2012.
4. INGARDEN, Krzysztof. *Architektoniczne przesłania*. Pawilon Polski na Światowej Wystawie EXPO 2005 Aichi w Japonii. Kraków [2013].
5. *Integracja gospodarcza i handel*. Rywalizacja i współpraca we współczesnym świecie. Red. nauk.: Klemens Budzowski, Jowita Świerczyńska. Kraków 2012.
6. KOWALSKA, Monika. *Nieruchomości zabytkowe*. Inwestowanie i zarządzanie na przykładzie krakowskiego Kazimierza. Kraków 2012.
7. *Krajowe Ramy Kwalifikacji*. Biurokratyczna konieczność czy szansa na poprawę jakości kształcenia w uczelniach? Red. nauk. Maria Kapiszewska. Kraków 2013.
8. KRZYMUSKI, Edmund. *Szkoła klasyczna w defensywie*. Kraków 2013.
9. *Liberalny kapitalizm w kryzysie*. Wybrane problemy. Red. nauk. Marianna Księżyk. Kraków 2013.
10. *Metody analizy i oceny bezpieczeństwa oraz jakości informacji*. Red. nauk.: Wojciech Z. Chmielowski, Dorota Wilk-Kołodziejczyk. Kraków 2012.
11. MOLO, Beata. *Polityka bezpieczeństwa energetycznego Niemiec w XXI wieku*. Kraków 2013.
12. *National and international security in contemporary changing reality*. Pt. 1. Ed.: Mieczysław Bieniek, Sławomir Mazur. Kraków 2012.
13. *National and international security in contemporary changing reality*. Pt. 2. Ed.: Mieczysław Bieniek, Sławomir Mazur. Kraków 2012.
14. NIEMIROWSKI, Tomasz. *Rozwój świadomości religijnej u młodzieży*. Badania empiryczne osób w wieku od 12 do 24 lat. Kraków 2012.
15. *Nowe media a praktyki komunikacyjne*. Red. nauk.: Katarzyna Pokorna-Ignatowicz, Stanisław Jędrzejewski, Joanna Bierówka. Kraków 2013.
16. *Pedagogiczne i społeczne wsparcie uzdolnionych dzieci i młodzieży*. 2. Red.: Olena Boczarowa, Joanna Aksman. Kraków 2013.
17. *Podstawy rachunkowości według efektów kształcenia*. Zbiór zadań. Red. Alicja Dziuba-Burczyk. Kraków 2013.
18. *Polski system medialny 1989-2011*. Red. nauk. Katarzyna Pokorna-Ignatowicz. Kraków 2013.
19. *Proces uczenia się przez całe życie*. Aspekty kształtowania kompetencji nauczycielskich. Red. nauk.: Joanna Aksman, Stanisław Nieciufski. Kraków 2012.
20. *Przekształcenia struktur regionalnych*. Red. nauk. Piotr Raźniak. Kraków 2012.
21. *Public relations wobec wyzwań współczesności*. Red. nauk. Grażyna Piechota. Kraków 2012.
22. *Regnare, gubernare, administrare*. Prawo i władza na przestrzeni wieków. Prace dedykowane profesorowi Jerzemu Malcowi z okazji 40-lecia pracy naukowej. Red.: Stanisław Grodziski, Andrzej Dziadzio. Kraków 2012.
23. *Regnare, gubernare, administrare*. Z dziejów administracji, sądownictwa i nauki prawa. Prace dedykowane profesorowi Jerzemu Malcowi z okazji 40-lecia pracy naukowej. Red.: Stanisław Grodziski, Andrzej Dziadzio. Kraków 2012.
24. *Rodzina w zdrowiu i w chorobie*. Uwarunkowania środowiskowe zdrowia. Red. nauk.: Grażyna Dębska, Anna Goździalska, Jerzy Jaśkiewicz. Kraków 2012.
25. *Rodzina w zdrowiu i w chorobie*. Wybrane aspekty opieki nad przewlekle chorym. Red. nauk.: Grażyna Dębska, Anna Goździalska, Jerzy Jaśkiewicz. Kraków 2012.
26. *Rozwój rachunkowości w uwarunkowaniach współczesnej gospodarki*. Red. Alicja Dziuba-Burczyk. Kraków 2012.
27. SCHUBERT, Jan. *Inspekcja grobów żołnierskich w Przemyślu*. Powstanie i działalność w Galicji Środkowej 1915-1918. Kraków 2012.
28. *Stan skóry wykładnikiem stanu zdrowia*. Red.: Anna Goździalska, Jerzy Jaśkiewicz. Kraków 2012.
29. STOCZEWSKA, Barbara. *Ukraina i Ukraińcy w polskiej myśli politycznej*. Od końca XIX wieku do wybuchu II wojny światowej. Kraków 2013.
30. SZUMPICH, Stanisław. *Zagrożenia społeczne w okresie przemian*. Szkice z polityki społecznej. Kraków 2013.
31. *The Polish Media System*. 1989-2011. Ed. Katarzyna Pokorna-Ignatowicz. Kraków 2012.
32. WĘCŁAWOWICZ, Tomasz. *Cocto latere nobilitavit*. O ceglanych murach kościołów średniowiecznego Krakowa. Kraków 2013.
33. *Zarządzanie podmiotami leczniczymi - bezpieczeństwo pacjentów i sposoby ograniczania ryzyka szpitali*. Red. nauk. Mieczysław Pasowicz. Kraków 2012.
34. *Zdrowie i medycyna - wyzwania przyszłości*. Red. nauk. Mieczysław Pasowicz. Kraków 2013.

opracowanie zbiorów

Do Biblioteki KAAFM wpływają książki oraz czasopisma zakupione przez Sekcję Gromadzenia Zbiorów oraz Sekcję Czasopism, ofiarowane zarówno przez instytucje oraz osoby prywatne, jak i pochodzące z wymiany międzybibliotecznej. Przed wprowadzeniem do systemu bibliotecznego dary podlegają selekcji. Książki zakupione przez Sekcję Gromadzenia, przeznaczone do udostępniania prezencyjnego, trafiają do Czytelni Głównej do działu Nowości. Po upływie miesiąca są przenoszone do działów utworzonych na podstawie Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej.

1 lutego 2013 roku w Bibliotece zmieniono system biblioteczny z PATRON na Koha. Zapoczątkowało to zmiany w procesie opracowania zbiorów. Od tej pory są one katalogowane z użyciem pełnego formatu MARC21.

W celu rozpoczęcia czynnej współpracy z Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym NUKAT na przełomie września i października 2013 roku dwóch pracowników wzięło udział w dwutygodniowym szkoleniu. Kurs zakończył się egzaminem oraz nadaniem uprawnień umożliwiających wprowadzanie rekordów bibliograficznych oraz rekordów kartoteki haseł wzorcowych do bazy NUKAT. W listopadzie jedna osoba przeszła szkolenie online z tworzenia haseł przedmiotowych

wzorcowych i rozwiniętych w języku KABA. Po odbyciu wymienionych kursów Biblioteka KAAFM w pełni uczestniczy we współtworzeniu katalogu NUKAT. Wprowadzanie nowych rekordów do bazy NUKAT odbywa się wyłącznie w oprogramowaniu Virtua. Od połowy października do końca roku pracownicy wprowadzili 343 rekordy bibliograficzne i 231 rekordów kartoteki haseł wzorcowych. Do katalogu lokalnego pobrano 31336 rekordów bibliograficznych.

Do 31 grudnia 2013 roku w bazie znalazło się: 64672 rekordów bibliograficznych książek, 861 rekordów bibliograficznych dokumentów elektronicznych (w tym płyt VHS i kaset magnetofonowych), 118 rekordów dokumentów kartograficznych oraz 1693 rekordów bibliograficznych czasopism.

W 2013 roku skopiowano z NUKAT do systemu Koha 3093 rekordów bibliograficznych książek, 1414 rekordów bibliograficznych czasopism, 34 rekordy bibliograficzne dokumentów elektronicznych (w tym płyt VHS i kaset magnetofonowych) oraz 3 rekordy dokumentów kartograficznych.

zintegrowany system biblioteczny Koha

Od lutego 2013 roku Biblioteka KAAFM tworzy katalog zbiorów na bazie open source'owego zintegrowanego systemu bibliotecznego Koha. Wcześniej korzystano z systemu PATRON.

Wraz ze zmianą systemu, w celu sprawowania nadzoru nad jego działaniem oraz poprawnością i spójnością bazy bibliograficznej, stworzono dwa stanowiska: bibliotekarza systemowego oraz informatyka bibliotecznego.

Dane do katalogu komputerowego Biblioteki KAAFM pobierane są bezpośrednio do bazy katalogowej za pomocą protokołu Z39.50 z Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT. Wszystkie opisy bibliograficzne oraz hasła wzorcowe są tworzone w programie Virtua, a następnie importowane do Koha.

Wykorzystanie katalogu bibliotecznego w roku 2013 obrazuje łączna liczba wyszukiwań w OPAC: 3 042 659.

Baza danych była regularnie monitorowana. Poddawano sprawdzeniu dublety rekordów bibliograficznych oraz haseł wzorcowych, dokonywano modyfikacji ustawień systemu zgodnie z zapotrzebowaniami użytkowników, tworzone konta (dla użytkowników i pracowni-

ków) oraz aktualizowano już istniejące. Porządkowano dane przejęte z poprzedniego systemu bibliotecznego w zakresie rekordów bibliograficznych oraz haseł wzorcowych formalnych.

Odbływały się też szkolenia pracowników dotyczące pracy w systemie. Równocześnie prowadzono prace projektowo-programistyczne w celu dostosowania systemu do potrzeb Biblioteki KAAFM.

udostępnianie zbiorów

Biblioteka KAAFM jest agendą największej niepublicznej uczelni w Małopolsce. Posiada Wypożyczalnię, Czytelnię Główną, Czytelnię Czasopism oraz Oddział Informacji Naukowej. Udostępnia swoje zbiory w ramach wypożyczeń pracownikom i studentom Uczelni oraz prezyencyjnie – w czytelniach – wszystkim zainteresowanym.

W Czytelni Głównej użytkownicy mogą skorzystać z wolnego dostępu do zbiorów. Księgozbiór czytelniany 31 grudnia 2013 roku liczył 21 548 egzemplarzy. 36 908 woluminów można było zamówić do Czytelni Głównej. Natomiast do wypożyczenia przeznaczono 55 510 egzemplarzy.

W roku 2013 w Bibliotece KAAFM odnotowano 39 387 odwiedzin w czytelniach (w 2012 roku – 40 575). Udostępniono 62 646 książek (w 2012 roku – 65 583) oraz 8494 jednostki inwentarzowe czasopism (w 2012 roku – 38 299 egzemplarzy; do 2012 roku były liczone udostępnione egzemplarze, a nie jednostki inwentarzowe).

W Czytelni Czasopism czytelnicy najczęściej sięgali po tygodniki i dzienniki (*Newsweek, Gazeta Wyborcza, Polityka*) oraz czasopisma naukowe: *Państwo i Prawo, Fizjoterapia Polska, Fizjoterapia, Praca i Zabezpieczenie Społeczne, Rehabilitacja w Praktyce, Dermatologia Estetyczna*.

Tabela 2. Odwiedziny w czytelniach i wykorzystanie materiałów bibliotecznych w 2013 roku

czytelnia	odwiedziny	udostępnione książki (w woluminach)	udostępnione czasopisma (w j. inw.)
Czytelnia Główna	27150	62287	-
Czytelnia Czasopism	4327	-	7880
Oddział Informacji Naukowej	7910	359	614
razem	39387	62646	8494

W latach 2011-2013 odnotowano spadek liczby odwiedzin w czytelnich oraz liczby udostępnionych woluminów. Do końca 2012 roku liczone były udostępnione egzemplarze, a nie jednostki inwentarowe czasopism. W związku ze zmianą sposobu liczenia statystyk, w zestawieniu wzięto pod uwagę jedynie zbiory książkowe.

Najwięcej odwiedzin oraz największe wykorzystanie zbiorów zanotowano w: Czytelni Głównej w styczniu i listopadzie; w Czytelni Czasopism w styczniu i październiku; a w Oddziale Informacji Naukowej w maju i październiku. Najmniej odwiedzin oraz najmniejsze wykorzystanie materiałów bibliotecznych, we wszystkich agendach, miało miejsce w miesiącach wakacyjnych (lipcu i wrześniu). W sierpniu Biblioteka była nieczynna.

W 2013 roku w Wypożyczalni Biblioteki KAAFM zarejestrowano 1912 nowych czytelników (w 2012 roku – 1936), 1614 użytkowników aktywowało swoje konta z lat poprzednich (w 2012 roku – 2087), a 1906 osób zamknęło swoje konta (w 2012 roku – 2340). Karty biblioteczne założyło również 14 osób z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Politechniki Krakowskiej.

W 2013 roku odnotowano 25 362 wypożyczenia (w 2012 roku – 29 000) oraz 20 775 prolongat książek. Najwięcej wypożyczeń zostało odnotowanych w październiku i listopadzie, a najmniej – w okresie wakacyjnym – w lipcu i wrześniu.

W 2013 roku czytelnicy otrzymali 2065 monitów informujących o przekroczeniu terminu zwrotu książek (w 2012 roku – 1733). Regularne monitowanie czytelników, którzy przetrzymują książki jest możliwe dzięki systemowi Koha, automatycznie generującemu powiadomienia o upływie terminu zwrotu książki.

nowe konta biblioteczne	1912
konta trzydniowe	209
konta aktywowane	1614
konta wycofane	1906
wypożyczenia	25362
prolongaty	20775
zwroty	24619
monity	2065

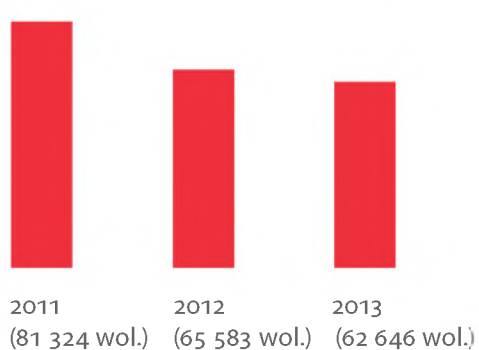
Tabela 3. Statystyki Wypożyczalni za 2013 rok

Biblioteka KAAFM oferuje usługę wypożyczeń nocnych i świątecznych zbiorów znajdujących się w Czytelni Głównej. Z tej usługi korzystać mogą użytkownicy posiadający aktywne konta biblioteczne. W 2013 roku zarejestrowano 601 wypożyczeń nocnych i 1372 świąteczne (w 2012 roku – 693 wypożyczenia nocne i 1498 świątecznych).

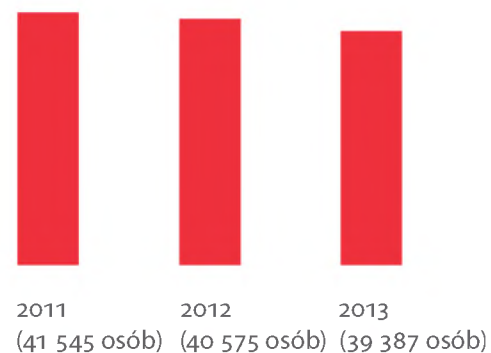
Czytelnicy, którzy z przyczyn formalnych nie mogą zapisać się do Biblioteki, mają możliwość założenia konta trzydniowego. Usługa jest bezpłatna, można z niej korzystać wielokrotnie. Karta trzydniowa pozwala na zamawianie materiałów bibliotecznych znajdujących się w magazynach i korzystanie z nich w czytelnich. Z tej usługi w 2013 roku skorzystało 209 osób (w 2012 roku – 145). Wzrost liczby założonych kont trzydniowych świadczy o tym, że zbiorami Biblioteki KAAFM są coraz częściej zainteresowane również osoby niezwiązane z Uczelnią.

Biblioteka KAAFM prowadzi wypożyczenia międzybiblioteczne. W 2013 roku użytkownicy Biblioteki KAAFM

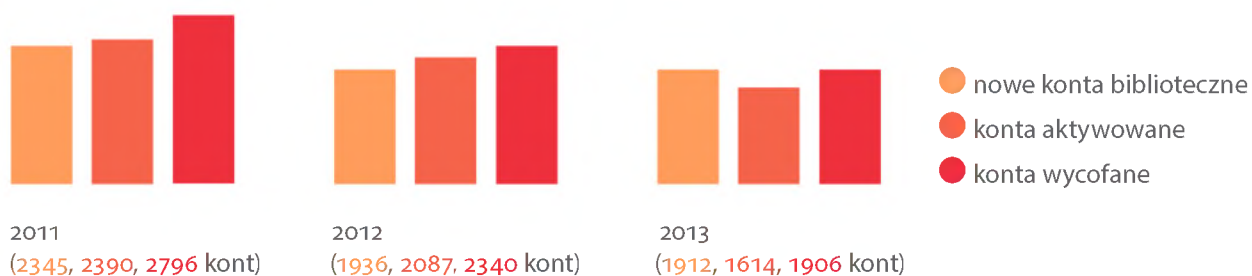
Wykres 6. Udostępnione woluminy w czytelnich w latach 2011-2013

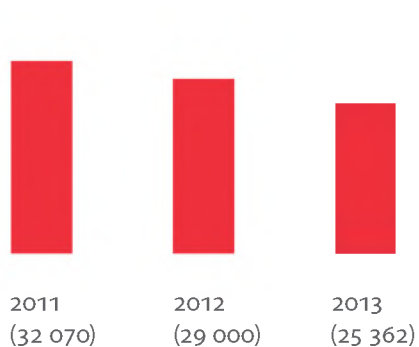
Wykres 9. Odwiedziny czytelnicy w latach 2011-2013

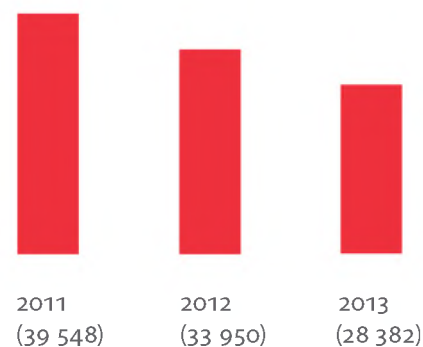
Wykres 7. Liczba czytelników w latach 2011-2013

Wykres 8. Wypożyczenia w latach 2011-2013

Wykres 10. Zamówienia magazynowe w latach 2011-2013

złożyli 17 zamówień, z czego zrealizowano 12 zamówień na materiały z innych bibliotek polskich (w 2012 roku – 11). Biblioteka udostępnia również swoje zbiory bibliotekom krajowym. W 2013 roku wpłynęło 57 zamówień, z czego zrealizowano 50 (w 2012 roku – 8). Wzrost zainteresowania zbiorami Biblioteki KAAFM związany jest z widocznością kolekcji zbiorów w Narodowym Uniwersalnym Katalogu Centralnym NUKAT.

W 2013 roku zrealizowano 28 382 zamówienia magazynowe (w 2012 roku – 33 950), w tym 25 685 książek (w 2012 roku – 30 741) oraz 2697 roczników czasopism (w 2012 roku – 3209). Najwięcej zamówień przypadło na styczeń i marzec, a najmniej – na lipiec i wrzesień.

W 2013 roku w OIN-ie można było skorzystać z następujących baz danych:

- EBSCO – w jej skład wchodzi 9 baz pełnotekstowych i 6 bibliograficznych;
- EMIS;
- Leisure & Tourism;
- Polska Bibliografia Lekarska;
- ScienceDirect;
- Scopus;
- SpringerLink;
- System Informacji Prawnej LEX Omega;
- Web of Knowledge;
- Wiley Online Library.

W 2013 roku Biblioteka KAAFM uzyskała dostęp do Polskiej Bibliografii Lekarskiej, a baza Leisure & Tourism została zaprenumerowana na potrzeby specjalności International Tourism.

Przydzielono 234 zdalne dostępy do baz EBSCO (w 2012 roku – 184), 23 do bazy EMIS (w 2012 roku – 81), 37 do bazy ScienceDirect i Scopus, 77 do bazy SpringerLink oraz 13 do bazy Leisure & Tourism. W 2013 roku najwięcej pełnych tekstów zostało pobranych z bazy EMIS.

baza	wyszukiwania	pełne teksty
EBSCO	41 892	3 684
EMIS	10 093	28 008
Leisure & Tourism	211	259
Polska Bibliografia Lekarska	87	-
ScienceDirect	747	2 685
Scopus	544	-
SpringerLink	brak danych	10 538
Web of Knowledge	1 331	-
Wiley Online Library	brak danych	949

Tabela 4. Statystyki wykorzystania baz danych dostępnych w Bibliotece KAAFM w 2013 roku

W 2013 roku użytkownicy najczęściej korzystali z czasopism:

- *Contemporary Education, Cosmopolitan, Animals Today* – w bazach na platformie EBSCO;
- *Personality and Individual Differences, Journal of Experimental Social Psychology, Consciousness and Cognition* – w bazie ScienceDirect;
- *Journal of Youth and Adolescence, Sex Roles, International Journal for Philosophy of Religion* – w bazie SpringerLink;
- *International Journal of Applied Psychoanalytic Studies, British Journal of Social Psychology, Personal Relationships* – w bazie Wiley Online Library.

Największym zainteresowaniem wśród czytelników cieszyły się teksty z zakresu psychologii.

W dobie rewolucji informatycznej i rozwoju cyfrowych systemów przekazu danych obserwuje się stały

spadek liczby użytkowników Biblioteki korzystających z jej zbiorów w sposób tradycyjny. Biblioteka KAAFM w roku 2013 zanotowała 39 387 odwiedzin w czytelnich oraz około 25 000 odwiedzin w Wypożyczalni. Wzrosła liczba czytelników korzystających z baz danych. W 2013 roku zarejestrowano 54 905 wyszukiwań w bazach danych (w 2012 roku – 48 276), umożliwiających wygenerowanie statystyk (brak danych dotyczących SpringerLink, Systemu Informacji Prawnej LEX Omega oraz Wiley Online Library). Skorzystano łącznie z 46 123 pełnych tekstów (w 2012 roku – 33 684; brak danych dotyczących Systemu Informacji Prawnej LEX Omega). Wzrost zainteresowania prenumerowanymi przez Bibliotekę KAAFM bazami danych związany jest również z możliwością uzyskania do nich dostępów zdalnych oraz prowadzonymi przez pracowników Oddziału Informacji Naukowej szkoleniami z obsługi tych baz. Zawartość baz danych promowana była również wśród pracowników naukowych i studentów.

W powyższym zestawieniu nie zostały ujęte statystyki wykorzystania testowanych w Bibliotece KAAFM baz danych. W 2013 roku Biblioteka KAAFM umożliwiła użytkownikom dostęp testowy do baz:

- ACLS Humanities E-Book;
- BIOSIS Previews;
- Black Studies in Video;
- Chinese Science Citation Index Book Citation Index;
- Data Citation Index Current Contents Connect;
- Derwent Innovation;
- Elsevier (kolekcja książek elektronicznych);
- Emerald eJournals;
- Europa World Plus;
- IBUK LIBRA;
- iG Publishing (kolekcja książek elektronicznych);
- INFOR LEX Biblioteka;
- JSTOR (Archive Collections, Current Scholarship Program);
- Leisure & Tourism;

- New Scientist Archives;
- Oxford Handbooks Online;
- Oxford Scholarship Online;
- SAGE Journals Online;
- Woodhead Publishing (kolekcja książek elektronicznych).

Dostęp testowy daje możliwość poznania specyfiki i jakości poszczególnych baz oraz oceny ich przydatności do pracy naukowej. Ułatwiają tym samym podjęcie decyzji o ewentualnym zakupie dostępu do baz. W ten sposób w 2013 roku uzyskaliśmy dostęp do Leisure & Tourism.

Sekcja Udostępniania Zbiorów oraz Sekcja Czasopism sporządzają zestawienia tematyczne, stanowiące uzupełnienie wyszukiwania poprzez hasło przedmiotowe. Zestawienia powstają na podstawie najczęstszych i nietypowych zapytań czytelników. Liczba zestawień tematycznych, z których w 2013 roku mogli skorzystać czytelnicy, wynosi 497 (w 2012 roku – 453).

Sekcja Udostępniania Zbiorów gromadzi, opracowuje i udostępnia dokumenty związane z życiem społecznym Uczelni. Do końca 2013 roku opracowane zostały 1234 DŻS-y (do końca 2012 roku - 918).

W 2013 roku pracownicy Biblioteki KAAFM udzielili 24 264 informacji bibliograficznych i faktograficznych (w 2012 roku – 17 885). Wykonali 3942 kwerendy (w 2012 roku – 5081), 7531 wyszukiwań dokumentów (w 2012 roku – 5890), udzielili 12 791 informacji faktograficznych (w 2012 roku – 6914).

OIN prowadzi działalność dydaktyczną, w ramach której odbywają się:

- szkolenia biblioteczne dla nowych użytkowników;
- szkolenia dla seminarzystów z zakresu wyszukiwania materiałów do prac, sporządzania bibliografii

- i przypisów;
- szkolenia indywidualne i grupowe z obsługi baz danych;
- szkolenia z obsługi baz danych dostępnych w Bibliotece KAAFM z udziałem przedstawicieli dostawców.

Pracownicy OIN-u prowadzą również działalność promocyjną i marketingową, mającą na celu promocję usług, a także tradycyjnych i elektronicznych zasobów Biblioteki KAAFM. Prowadzą między innymi: stronę internetową Biblioteki KAAFM, stronę na Facebooku czy przygotowują oraz dystrybuują newsletter, którego odbiorcami są pracownicy naukowcy Uczelni. W 2013 roku wysłano 18 newsletterów. Projektują wszelkie materiały promocyjne dotyczące usług i zbiorów Biblioteki. Współpracują z bliższym i dalszym otoczeniem Uczelni w zakresie tworzenia spójnej polityki promocji.

Rysunek 1. Plakat *Student idealny*.
Fot. Barbara Bogacka,
oprac. Aleksandra Fajfer,
Karolina Imiołek-Stachura

działalność naukowa

W 2013 roku pracownicy Biblioteki KAAFM mieli możliwość udziału w szkoleniach organizowanych przez KAAFM. Wzięli udział między innymi w:

- cyklicznych szkoleniach dotyczących wdrażania i obsługi systemu bibliotecznego Koha;
- szkoleniu dotyczącym baz oraz narzędzi bibliograficznych Thomson Reuters (Web of Science, Journal Citation Reports, EndNote Web, ReseacherID), prowadzonym przez mgr Marcina Kapczyńskiego, przedstawiciela firmy Thomson Reuters (7 marca);
- prezentacji systemu Culler prowadzonej przez współtwórcę systemu dr Elżbietę Durę (10 czerwca, 30 października);
- szkoleniu z obsługi Systemu Informacji Prawnej LEX Omega, prowadzonym przez mgr Michała Kucia, przedstawiciela firmy Wolters Kluwer Polska S.A. (14 listopada);
- prezentacji i warsztatach dotyczących baz Science Direct i Scopus, prowadzonych przez mgr Marzenę Marcinek, przedstawiciela firmy Elsevier (4 grudnia);
- szkoleniach dotyczących katalogowania dokumentów w programie Virtua (obejmujących następujące zakresy tematyczne: rekord hasła osobowego, rekord hasła korporatywnego dla ciała zbiorowego, rekord tytułu serii, rekord hasła korporatywnego dla imprezy, rekord tytułu ujednoczonego dzieła

autorskiego, rekord tytułu formalnego, rekord hasła wzorcowego dla nazwy wydawcy) prowadzonych przez mgr Iwonę Drabik oraz mgr Anetę Rybak (listopad-grudzień 2013).

Pracownicy Biblioteki KAAFM uczestniczyli również w:

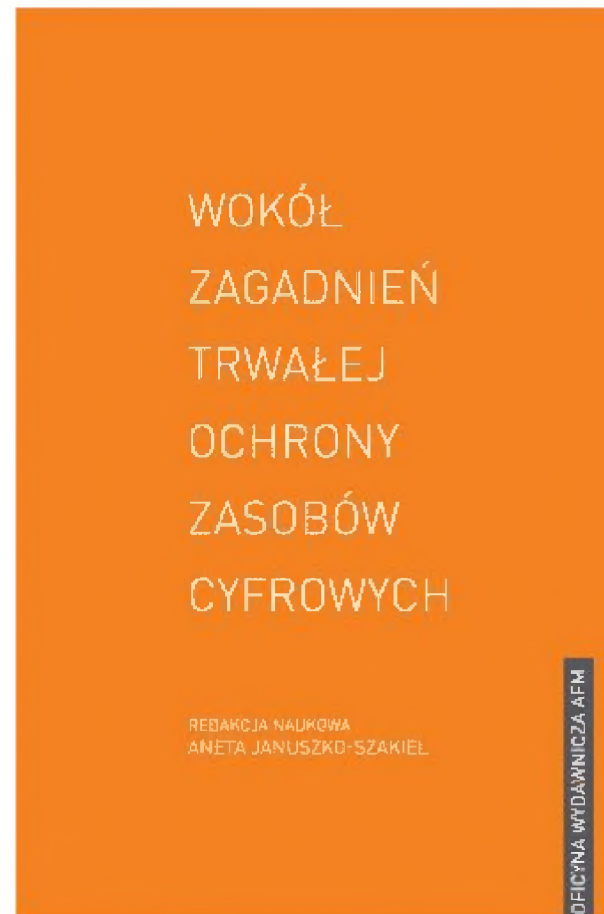
- spotkaniu z Łukaszem Gołębiewskim i Andrzejem Nowakowskim *Gdzie jest czytelnik?* (Kraków, Biblioteka Jagiellońska, 31 stycznia);
- spotkaniu z pracownikami Oddziału Czasopism Politechniki Krakowskiej w sprawie prac nad modulem czasopism oraz inwentarzem w systemie Koha (maj, listopad);
- spotkaniu z Michałem Büthnerem, Robertem Oleśm i Danielem Mizielińskim *Typografia książki, papier i ilustracja. Trzy aspekty dobrej publikacji* (Kraków, Biblioteka Jagiellońska, 13 czerwca);
- zwiedzaniu Biblioteki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II (17 czerwca);
- spotkaniu *Systemy antyplagiatowe Turnitin i iThenticate w kontekście nowelizacji prawa o szkolnictwie wyższym* prowadzonym przez Piotra Antczaka (Kraków, 17. Targi Książki w Krakowie, 24 października);
- spotkaniu *Uwolnić 250 mln zł dla branży wydawniczej. Raport o stanie prac nad Ustawą o Książce i jej głównych założeniach* prowadzonym przez Włodzimierza

Albina (Kraków, 17. Targi Książki w Krakowie, 25 października);

- spotkaniu z prof. Anną Tokarską *Kto stoi za Nowym Żmigrodzkiem?* (Kraków, 17. Targi Książki w Krakowie, 25 października).

W 2013 roku pracownicy Biblioteki KAAFM zorganizowali staż i zapewnili opiekę merytoryczną dwóm stażystkom. Staż odbyły:

- PhDr. Janka Štubňová z Biblioteki Akademii Korpusu Policyjnego w Bratysławie - szkolenie w ramach programu Erasmus (Staff training mobility), 13–17 maja;
- mgr Agnieszka Bogusz z Biblioteki Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki – specjalistyczna praktyka, 24 czerwca – 19 lipca.

JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta (red. nauk.). *Wokół zagadnień trwałej ochrony zasobów cyfrowych*. Kraków 2013.

staże pracowników Biblioteki KAAFM odbyte w 2013 roku:

1. BYLICA, Agnieszka, Dwutygodniowa, specjalistyczna praktyka (Kraków, Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego, wrzesień 2013).
2. DYBAŁA, Jolanta, Dwutygodniowa, specjalistyczna praktyka (Kraków, Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego, wrzesień 2013).
3. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Staż naukowy (Berlin, Uniwersytet Humboldta, 13–27 października 2013).
4. PATELA, Renata. Dwutygodniowa, specjalistyczna praktyka (Kraków, Biblioteka Politechniki Krakowskiej, wrzesień 2013).

publikacje pracowników Biblioteki KAAFM w 2013 roku:

1. FAJFER, Aleksandra, IMIOŁEK-STACHURA, Karolina. Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego stawia na rozwój. W: *Forum Bibliotek Medycznych* [online]. 2013, R. 6, nr 2 (12), s. 429–439. Dostępny w Internecie: <http://bg.umed.lodz.pl/images/wydawnictwa/forum/ForumNr12.pdf>.
2. FAJFER, Aleksandra, IMIOŁEK-STACHURA, Karolina. Jak to się robi w nowych mediach czyli promocja na Facebooku. W: *Biblioteka jako marka*. Materiały z VII Forum Młodych Bibliotekarzy w Łodzi 11–12 września 2012 r. Warszawa 2013, s. 273–290.
3. FAJFER, Aleksandra, IMIOŁEK-STACHURA, Karolina. Wszystko sprowadza się do pomysłu. Skuteczny marketing instytucji non profit. W: *Kreatywność i innowacje w bibliotece naukowej* [online]. Red. Aleksandra Marciniak, Iwona Sułkowska. Łódź 2013, s. 135–152. Dostępny w Internecie: <http://www.biblioteka.wsp.lodz.pl/images/grafika/kreatywnosc/naukowe-www.pdf>.
4. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta, FAJFER, Aleksandra, IMIOŁEK-STACHURA, Karolina. Źródła finansowania projektów bibliotecznych. Na przykładzie Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. W: *Biuletyn EBIB* [online]. 2013, nr 4 (140). Dostępny w Internecie: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/7/7>.
5. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Sprawozdanie z II Krakowskiej Konferencji Bibliotek Naukowych Długoterminowa archiwizacja polskiego dziedzictwa cyfrowego. W: *Notes biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [online]. 2013. Dostępny w Internecie: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny>.
6. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta (red. nauk.). *Wokół zagadnień trwałej ochrony zasobów cyfrowych*. Kraków 2013.
7. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Narodowy program długotrwałej archiwizacji cyfrowego zasobu nauki i kultury – propozycja dla Polski. W: *Wokół zagadnień trwałej ochrony zasobów cyfrowych*. Kraków 2013, s. 173–199.
8. KOPACZKA, Rafał. Zintegrowany System Biblioteczny Koha. W: *Notes biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [online]. 2013. Dostępny w Internecie: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny>.
9. PATELA, Renata. Z Erasmusem w Szwecji. W: *Notes biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [online]. 2013. Dostępny w Internecie: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny>.
10. SZALKO, Anna. Dostosowanie Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego do potrzeb studentów niewidomych i niedowidzących. W: *Notes biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [online]. 2013. Dostępny w Internecie: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny>.
11. TOMASIAK, Magdalena. Dokumenty życia społecznego w Bibliotece Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. W: *Notes biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [online]. 2013. Dostępny w Internecie: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny>.

referaty pracowników Biblioteki KAAFM wygłoszone w 2013 roku:

1. FAJFER, Aleksandra, IMIOŁEK-STACHURA, Karolina. Pinterest marketing. O hegemonii obrazu nad słowem. Konferencja: II Międzynarodowa Konferencja Naukowa. Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej. Bibliotekarz 2.0 – nowoczesność na bazie tradycji. Kraków, Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego, 23–24 maja 2013.
2. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Konceptje trwałej ochrony polskich zasobów cyfrowych. Konferencja: II Międzynarodowa Konferencja. Nauka o informacji (informacja naukowa) w okresie zmian. Warszawa, Uniwersytet Warszawski, ISKO PL, 15–16 kwietnia 2013.

udział pracowników Biblioteki KAAFM w konferencjach, warsztatach, szkoleniach w 2013 roku:

1. BUCKA, Małgorzata. Kurs: Język migowy SJM. Poziom Podstawowy. Kraków, AKUSTICA.MED, 2013.
2. CHOJKO, Anna. Szkolenie online: Tworzenie haseł wzorcowych. Centrum NUKAT, 25–29 listopada 2013.
3. DRABIK, Iwona. Szkolenie online: Wprowadzanie rekordów do Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT. Centrum NUKAT, 23 września – 5 października 2013.
4. DRABIK, Iwona. Szkolenie: Wprowadzanie rekordów do Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT. Warszawa: Centrum NUKAT, 7–9 października 2013.
5. FABIAŃCZYK, Aleksandra. Konferencja: X Ogólnopolską Konferencję Studenckich Kół Naukowych. Informacja w świecie współczesnej komunikacji. Kraków, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, 15 listopada 2013.
6. FAJFER, Aleksandra. Konferencja: #e-biznes festiwal 2013. Marketing day. Kraków, Małopolskie Studenckie Forum Business Center Club, 14 listopada 2013.
7. FAJFER, Aleksandra. Konferencja: Biblioteka cyfrowa dziś a wyzwania jutro. Międzynarodowa konferencja naukowa. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, 23–24 stycznia 2013.
8. FAJFER, Aleksandra. Konferencja: II Międzynarodowa Konferencja Naukowa. Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej. Bibliotekarz 2.0 – nowoczesność na bazie tradycji. Kraków, Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego, 23–24 maja 2013.
9. FAJFER, Aleksandra. Seminarium: Elsevier wspiera polską społeczność naukową. Kraków, Politechnika Krakowska, 18 czerwca 2013.
10. IMIOŁEK-STACHURA, Karolina. Konferencja: #e-biznes festiwal 2013. Marketing day. Kraków, Małopolskie Studenckie Forum Business Center Club, 14 listopada 2013.
11. IMIOŁEK-STACHURA, Karolina. Konferencja: Biblioteka cyfrowa dziś a wyzwania jutro. Międzynarodowa konferencja naukowa. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, 23–24 stycznia 2013.
12. IMIOŁEK-STACHURA, Karolina. Konferencja: II Międzynarodowa Konferencja Naukowa. Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej. Bibliotekarz 2.0 – nowoczesność na bazie tradycji. Kraków, Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego, 23–24 maja 2013.
13. IMIOŁEK-STACHURA, Karolina. Seminarium: Elsevier wspiera polską społeczność naukową. Kraków, Politechnika Krakowska, 18 czerwca 2013.
14. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Konferencja: II Międzynarodowa Konferencja. Nauka o informacji (informacja naukowa) w okresie zmian. Warszawa, Uniwersytet Warszawski, ISKO PL, 15–16 kwietnia 2013.
15. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Szkolenie: Edukacja w Instytucjach Kultury, Bezpieczeństwo w sieci – „Bezpieczne dzieci to wyedukowani dorośli”. Kraków, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, Akademia e-Bezpieczeństwa UPC, 13 marca 2013.
16. JANUSZKO-SZAKIEL, Aneta. Szkolenie: Szkolenie z prawa autorskiego i wolnych licencji w ramach projektu OpenNGO, Kraków, Centrum Cyfrowe Projekt:Polska, 15 lutego 2013.
17. MUCHA, Justyna. Kurs: Język migowy SJM. Poziom Podstawowy. Kraków, AKUSTICA.MED, 2013.
18. PATELA, Renata. Seminarium: Elsevier wspiera polską społeczność naukową. Kraków, Biblioteka Główna Politechniki Krakowskiej, 18 czerwca 2013.
19. PATELA, Renata. Seminarium: Zagadnienia prawne w publikowaniu prac naukowych. Warszawa, Centrum Cyfrowe Projekt:Polska, 13 czerwca 2013.
20. PATELA, Renata. Warsztaty: Otwarta nauka w naszych rękach – od projektu do wdrożenia repozytorium uczelnianego. Poznań, Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, 16 kwietnia 2013.
21. RYBAK, Aneta. Szkolenie online: Wprowadzanie rekordów do Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT. Centrum NUKAT, 23 września – 5 października 2013.
22. RYBAK, Aneta. Szkolenie: Wprowadzanie rekordów do Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT. Warszawa: Centrum NUKAT, 7–9 października 2013.
23. SADLIK, Oliwier. Warsztaty: Otwarty dostęp – szansa czy konieczność? Warszawa, Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego, 22 października 2013.

notes biblioteczny
Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

rocznik
ISSN 2353-8902

REDAKTOR NACZELNA
dr Aneta Januszko-Szakiel

REDAKCJA
zespół

KOREKTA
Aleksandra Fajfer
Karolina Imiołek-Stachura
Luiza Stachura

PROJEKT GRAFICZNY
Aleksandra Fajfer
Karolina Imiołek-Stachura

PROJEKT OKŁADKI
Aleksandra Fajfer
Karolina Imiołek-Stachura

AUTORZY FOTOGRAFII
Barbara Bogacka
Karolina Imiołek-Stachura

SKŁAD
Aleksandra Fajfer
Karolina Imiołek-Stachura

wszystkie prawa zastrzeżone
© Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Kraków 2014

KONTAKT oin@afm.edu.pl

